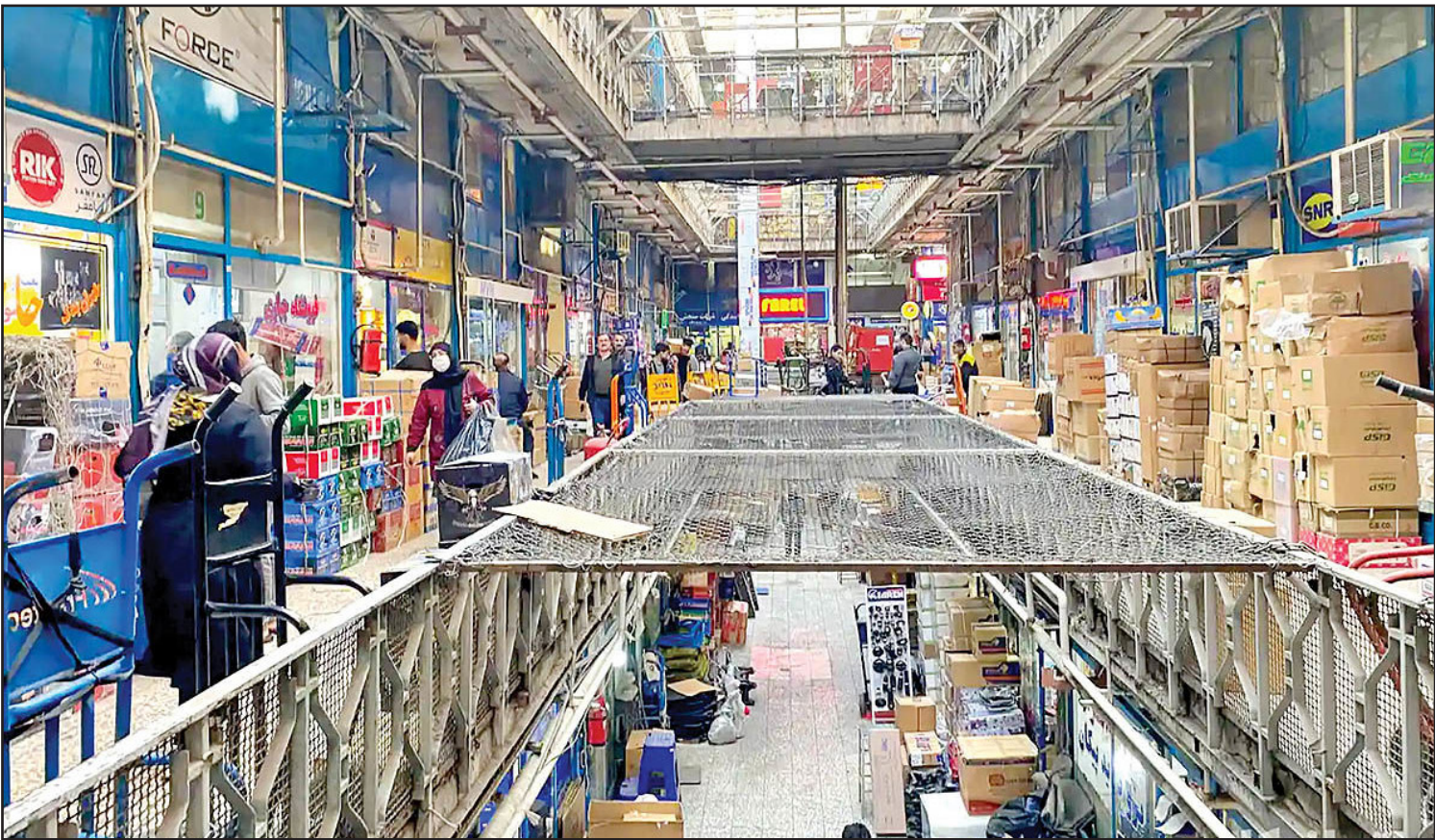

«چراغ برق» خاموش است

ضرر به گازی به فولادی‌ها

بر اساس بخشنامه صریح دولت و با تاکید ویژه رئیس‌جمهور، قرار بود از ابتدای آذرماه جاری محدودیت تامین گاز.....

صفحه ۶

مبدأمبهم واردات آب

وقوع بحران آب در کشور موجب بروز اظهارنظرهای مختلفی از سوی مسوولان و کارشناسان این حوزه شده‌است...

صفحه ۴

جاماندگی وام‌دهی از تورم

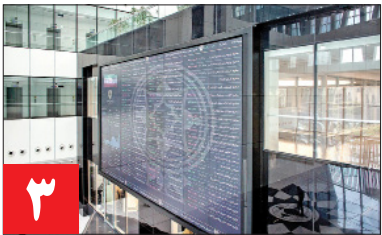
پرداخت تسهیلات بانکی در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته.....

صفحه ۲

«چراغ برق» خاموش است

کریم حسن پور - نوسانات نرخ دلار، ناآرامی‌ها و همچنین قطعی اینترنت، بازار لوازم یدکی را با رکود عجیبی روبه‌رو کرده‌است. در این بین تامین قطعات خودروهای مونتاژی مشکلات زیادی را برای دارندگان این خودروها ایجاد کرده‌است.

روزنامه سراسری اقتصادی ، اجتماعی
سه شنبه ۳۰ دی ۱۴۰۴
۳۰ رجب ۱۴۴۷ | ۲۰ ژانویه ۲۰۲۶
شماره ۸۴۶
۸۰۰۰ تومان

دوراهی بورس از نگاه تکنیکال

کارزار نفتی در دریای کارائیب

انتخاب مریان ملی بر اساس شایسته‌سالاری نیست

شهرستان‌های کشور نیمه‌تعطیل است، تقاضا از این محل کاهش قابل توجهی داشته‌است. این فروشنده افزایش قیمت در یکی، دو ماه اخیر را به میزان ۳۰ درصد عنوان می‌کند. فروشنده دیگری به خبرنگار ما می‌گوید: «افزایش قیمت در یک ماه اخیر ۲۰ تا ۳۰ درصد بوده‌است.» این فروشنده راهکار حل و فصل مشکلات بازار لوازم یدکی را ثبات نرخ دلار می‌داند تا مشکلات موجود در تامین قطعه برای خودروهای مونتاژی هم حل و فصل شود. فروشنده لوازم یدکی رنسو نیز بازار را بسیار خلوت می‌داند و در این‌باره می‌گوید: «مسائل اقتصادی از جمله نوسانات شدید در بازار ارز باعث کسادى در بازار لوازم یدکی شده‌است. توان خرید مردم به‌شدت پایین آمده و در نتیجه مشتری در بازار نیست.» وی اضافه کرد: «پول اجناس وارداتی داده می‌شود اما آنها به سبد گمرک برخورد می‌کنند و خودروهای سنگین و نیمه‌سنگین هم به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: «قطعی اینترنت موجب کاهش خرید اینترنتی شده‌است. قبلاً اگر ۲۰ تا ۳۰ کارتن جنس می‌فروختیم، الان این رقم به سه تا چهار کارتن رسیده‌است.» وی ادامه‌داد: «علاوه بر اینکه توان خرید مردم کاهش قابل توجهی داشته‌است، آنها به‌شدت بلا تکلیف هستند و منتظرند تا ببینند وضعیت بازار به کدام می‌رود.»

فروشنده انواع قطعات مونتاژی هم می‌گوید: «همه بازارها در رکود فرو رفته‌اند و بازار لوازم یدکی نیز از این وضعیت مستثنی نیست.» وی ادامه‌داد: «قیمت‌ها به‌شدت افزایش پیدا کرده و به همین دلیل تقاضا افت کرده‌است.» به گفته این فروشنده لوازم یدکی، «قیمت برخی قطعات مانند سرسیلندر افزایش حدود ۵۰ درصد داشته‌است.» راهکار اصلی عدیدهای که فعالان

بازار به آن اشاره می‌کنند، فروشنده این پرسش که چرا بازار لوازم یدکی از کمبود قطعه رنج می‌برد، به سراغ احمد حسینی، رئیس اتحادیه صنف تولیدکنندگان و فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران رفتم. حسینی این معضل را تنها مختص به تامین قطعه برای خودروهای مونتاژی می‌داند. این مقام صنفی در ابتدای گفت‌وگو با اشاره به چالش تخصیص ارز برای صنف لوازم یدکی خودرو به «دنیای اقتصاد» گفت: «یکی از چالش‌های جدی صنف لوازم یدکی ظرف یک سال‌و نیم گذشته، مساله تخصیص ارز بوده‌است.» وی تاکید می‌کند: «هرچند واردات بدون انتقال ارز آزاد شده اما هنوز با مسائل عدیدهای در این بخش مواجه هستیم، ضمن اینکه با وجود رکود عمیق و افزایش نرخ ارز، عوارض گمرکی هم از این پس باید به نرخ بازار آزاد پرداخت شود که همین امر یک افزایش قیمت دیگر را به دنبال خواهدداشت.» وی با اشاره به اینکه هم‌اکنون بسیاری از فعالان بازار از ذخایر موجود در انبار خود استفاده می‌کنند، هشدار داد: «اگر این رویه ادامه داشته باشد، قطعا در ماه‌های آینده با کمبود قطعه مواجه خواهیم‌شد.»

رئیس اتحادیه صنف تولیدکنندگان و فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران با اشاره به کمبود قطعه در بخش قطعات مونتاژی نیز گفت: «متأسفانه خودروسازان در این بخش به تکالیف قانونی خود در ماده‌چهار قانون حمایت از مصرف‌کنندگان که آنها را مکلف به تامین قطعه و ارائه خدمات پس از فروش می‌کند، عمل نکرده‌اند.» حسینی با اشاره به اینکه قطعات خودرو به سه دسته پرمصرف، مصرف متوسط و کم‌مصرف تقسیم می‌شوند، در این‌باره توضیح داد: «قطعات خودروهای پرمصرف به‌سرت از سوی عرضه‌کنندگان تامین می‌شود، چون تقاضا برای آن وجود دارد، ولی تامین دو دسته دیگر از وظایف خودروسازان است که به آن عمل نمی‌کنند.» وی ادامه‌داد: «از آنجاکه تیراژ موجود در انبار خودروسازان است، برای بخش خصوصی هم فاقد توجه اقتصادی است و بنابراین در این قسمت با کمبود مواجه هستیم. برای این مثال یک قطعه در خودروهای مونتاژی ممکن است با قطعه مشابه در خودروهای زاپی در یک محدوده قیمتی باشد.»

این روزها واژه «رکود» بهتر از هر کلمه دیگری حال و روز بازارهای مختلف ایران را توصیف می‌کند و در این بین بازار لوازم یدکی نیز مستثنی از این شرایط نیست. مشاهدات میدانی خبرنگار «دنیای اقتصاد» که روز گذشته به خیابان چراغ برق تهران به‌عنوان بورس لوازم یدکی تهران رفته بود نیز از بلا تکلیفی و کسادى این بازار حکایت داشت. نوسانات بی‌درپی نرخ دلار، اعتراضات و همچنین قطعی اینترنت، بازار لوازم یدکی را با رکود عجیبی روبه‌رو کرده‌است؛ به‌طوری‌که این بازار حالا خالی از مشتری به نظر می‌رسد.

در این میان؛ مشاهدات میدانی نشان می‌دهد؛ در کنار چالش‌های عدیدهای که فعالان بازار به آن اشاره می‌کنند، کمبود قطعه بیش از هر مشکل دیگری خودنمایی می‌کند. هرچند از ابتدای امسال، زمزمه‌های کمبود قطعه بارها به گوش می‌رسید اما ظاهراً بعد از اعتراضات این موضوع ابعاد وسیع‌تری پیدا کرده‌است. در این‌باره، گروهی از فروشندگان اذعان می‌کنند که مشکلی در تامین قطعات داخلی وجود ندارد، چراکه قطعه‌سازان به‌دلیل بدهی کلانی که خودروسازان به آنها دارند، ترجیح می‌دهند اجناس خود را روانه بازار کنند، اما در مقابل عده دیگری از فعالان این بازار، به کمبود قطعه به‌خصوص در حوزه خودروهای مونتاژی در نتیجه کاهش فعالیت شرکت‌های چینی در ایران اشاره می‌کنند.طبق آمارهای ارائه‌شده در ۹ ماهه گذشته سهم بازار بزرگ‌ترین شرکت مونتاژی کشور از ۱۰ درصد به ۵ درصد رسیده‌است.

حالا فعالان حوزه بازار لوازم یدکی عنوان می‌کنند که قطعات خودروهای مونتاژی(چینی) نایاب و گران شده و شرکت‌های تولیدکننده نیز پاسخیگو نیستند و تعهدی نیز در قبال تامین لوازم یدکی و ارائه خدمات پس از فروش ندارند. بررسی‌ها نشان می‌دهد؛ مشکل قطعات یدکی به تمامی خودروهای چینی و قطعات مختلف آنها مربوط است؛ از قفل گرفته تا قطعات داخلی مرتبط با سیم‌کشی موتور. از سوی دیگر به گفته فعالان بازار در قبال بی‌تعهدی مونتاژکاران، واردکنندگان به‌صورت سلیقه‌ای اقدام به واردات قطعات چینی می‌کنند و قطعاتی اصولاً وارد می‌شود که با سود زیادی همراه است.

اما در هفته‌های اخیر پدیده دیگری نیز در بازار لوازم یدکی رواج یافته‌است؛ آن‌هم سر باز زدن برخی فروشندگان از فروش قطعات به‌دلیل ناپایداری نرخ ارز و شرایط موجود است. در این بخش هم پاسخ فروشندگان را باید به دو دسته تقسیم کرد. عده‌ای می‌گویند هزینه‌های جانبی از جمله اجاره‌بهای سنگین مغازه‌ها، اجازه امتناع فروشندگان را از فروش اجناس را نمی‌دهد، اما در مقابل برخی فعالان این حوزه از تعلیق فروش می‌گویند.

فعالان بازار چه می‌گویند؟

برای آگاهی از آنچه در بازار لوازم یدکی به‌ویژه بعد از فروکش کردن اعتراضات می‌گذرد، خبرنگار «دنیای اقتصاد» به خیابان چراغ برق که محل اصلی خرید و فروش لوازم یدکی است، رفته تا از نزدیک با فعالان بازار گفت‌وگو داشته‌باشد. در خلال این گفت‌وگو، یکی از مشکلاتی که برخی از فروشندگان لوازم یدکی به آن اشاره کردند، بحث تامین قطعه بود. در این بین، گروهی از فروشندگان تاکید کردند که در تامین قطعات داخلی مشکلی

مشاهدات میدانی نشان می‌دهد؛ در کنار چالش‌های عدیدهای که فعالان بازار به آن اشاره می‌کنند، کمبود قطعه بیش از هر مشکل دیگری خودنمایی می‌کند.

❖ حذف ارز ترجیحی برنج خارجی

وزیر جهاد کشاورزی خبر از حذف ارز ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی برنج داد و افزود: از این پس ارز مورد نیاز واردات برنج با ارز مرکز مبادله تامین می‌شود. حذف ارز ترجیحی برنج در شرایطی اجرایی شد که در ماه‌های گذشته شاهد شدت گرفتن التهاب در بازار برنج بودهایم و واردات با ارز ترجیحی نیز تاکنون نتوانسته از شدت گرانی بکاهد. هرچند انتظار می‌رود با حذف ارز ترجیحی شاهد افزایش ورود این محصول به کشور باشیم.

به گزارش مهر، غلامرضا نوری قزلبه وزیر جهاد کشاورزی درباره گرانی لبنیات در بازار گفت: فقط این وزارتخانه متولی قیمت‌گذاری شیر خام است. وزیر جهاد کشاورزی افزود: قیمت اقلام مشمول هم از سوی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان تعیین می‌شود. نوری قزلبه ادامه داد: نظارت بر قیمت این اقلام در بازار هم بر عهده وزارت جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت و نیز سازمان تعزیرات حکومتی است. نظارت در حال انجام است و رصد اقلام از سوی متولیان انجام می‌گیرد.

نوری قزلبه درباره جریان زیان دامداران به دلیل شیوع تب رفکی سویه جدید، عنوان کرد:به طور قطع دامداری‌های صنعتی دام‌های خود را بیمه کرده‌اند و در این خصوص مشکلی ندارند. وی افزود: با ورود سویه جدید این ویروس، کار گروه ملی تشکیل شد و یک سری منابع از سوی دولت مصوب شد. اقدامات مناسب برای واکنش سریع در حال انجام است و با همکاری بخش‌های خصوصی و دولتی تب رفکی در حال کنترل است. وزیر جهاد با اشاره به تامین واکسن مورد نیاز کشور تصریح کرد: واردات به اندازه مورد نیاز انجام شده است. همچنین تولید واکسن این ویروس در داخل کشور آغاز شده و بخش دولتی و خصوصی در آن مشارکت دارند.

وزیر جهاد کشاورزی گفت: با وجود تمام تلاطماتی که در کشور وجود دارد در جمله خشکسالی، بخش کشاورزی توانسته رونق تولید خود را حفظ کند. نوری قزلبه با اشاره به احتمال ۶۰ درصدی جنوم ملخ صحرایی به نوار جنوبی کشور گفت: سلامت مواد غذایی موضوع مهمی استسب چه برای مصرف داخل و چه صادرات. از این رو، وزارت جهاد کشاورزی به دنبال تامین مواد تکنیکال با کیفیت بالا برای تولید سموم استاندارد برای مقابله با آفات گیاهی است. وی ادامه داد: به طور قطع کشاورزان حاضر هستند سموم با کیفیت را خریداری کنند اگر چه با قیمت بالاتر اما به شرط اینکه از تاثیر آن بر فراوانی بیشتر مظمئن شوند. در این راستا باید حوزه ترویج فعالانه به کار خود ادامه دهد و آموزش درست مصرف سموم چه به لحاظ زمانی، میزان و کیفیت را به کشاورزان اطلاع‌رسانی کند. نوری قزلبه با اشاره به رویکرد وزارت جهاد کشاورزی در مبارزه با آفات گیاهی گفت: هدف ما به حداقل رساندن مصرف سموم شیمیایی و استفاده از آفت‌کش‌های بیولوژیک و سازگار با محیط است. وی اضافه کرد: اقدامات و برنامه‌ریزی‌های لازم برای مقابله با حمله ملخ صحرایی و بیماری‌های دام، به ویژه بیماری برفکی، مورد بررسی قرار گرفته است. بنابراین از ماه‌ها قبل اقدامات مقابله‌ای شامل اخذ مصوبه هیات دولت، مکاتبات با دستگاه‌های مرتبط مانند سازمان برنامه و بودجه و وزارت کشور و آمادسازی تجهیزات، سموم و ماشین‌ات انجام شده است. همکاری با سازمان مدیریت بحران نیز برای اجرای سریع و موثر مقابله انجام گرفته است. وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به همکاری‌های بین‌المللی در این راستا، عنوان کرد: منش دولت همکاری شفاف و دقیق با تمام نهادهای بین‌المللی از جمله فاو است. ما سعی داریم نقش بیشتری در این همکاری داشته باشیم و با به اشتراک گذاری اطلاعات و داده‌ها از تجربیات آنها استفاده کنیم. وی یادآور شد: با تمام تلاطمات موجود در حوزه‌های مختلف مثل خشکسالی، تولید در بخش کشاورزی رونق خود را حفظ کرده است. کالای اساسی در بازار به وفور وجود دارد و مشکلی در تامین کالاهای اساسی نداریم.

■ ■ ■

❖ ضرورت بازتعریف سیاست‌های باغبانی

در عصر کم‌آبی

تغییرات اقلیمی، گرمایش جهانی و عدم مدیریت صحیح منابع آبی در گذشته، منجر به ایجاد چالش‌های متعددی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی کشور شده است. در حال حاضر، یکی از مهم‌ترین راهکارها برای مدیریت صحیح منابع آب و خاک و در عین حال، تامین امنیت غذایی کشور، اصلاح الگوی کشت گیاهان زراعی و باغی و اصلاح الگوی تولید محصولات دامی و شیلاتی است. اصلاح الگوی کشت و تولید محصولات کشاورزی در سال‌های اخیر به یکی از کلیدی‌ترین موضوعات سیاستگذاری کشاورزی تبدیل شده است؛ موضوعی که دیگر یک توصیه فنی یا موضع اختیاری نیست، بلکه ضروری مهم برای مدیریت پایدار بحران آب و فرسایش خاک، کنترل آبریزی و تامین امنیت غذایی محسوب می‌شود. خوشبختانه یکی از رویکردهای مهم اخیر وزارت جهاد کشاورزی، سیاستگذاری برنامه‌ریزی و پیاده‌سازی الگوی صحیح کشت و تولید محصولات کشاورزی است. یکی از این رویکردها و برنامه‌ها، اصلاح الگوی تولید محصولات باغبانی است که دارای پیشچیدگی‌های زیادی است، زیرا سیاستگذار تلاش دارد هم از زاویه محدودیت آب و هم از زاویه نیاز کشور به تولید میوه‌های پرثمر و جلوگیری از خروج ارز وارد بحث شود. همین دودگانه (محدودیت آب از یک‌سو و ضرورت کاهش واردات از سوی دیگر)، باعث شده است تصمیم‌گیری درباره توسعه باغات در مناطق مختلف پیچیدگی بیشتری پیدا کند.

جاماندگی وام‌دهی از تورم

مریم لطفی - پرداخت تسهیلات بانکی در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته ۴۶.۱ درصد افزایش داشته است.

مقایسه با دوره مشابه سال قبل، ۴۶.۱ درصد معادل ۱۷۲۴ هزارمیلیارد تومان افزایش داشته است. از کل تسهیلات پرداختی، مبلغ ۴ هزار و ۱۶۴ هزارمیلیارد تومان معادل ۷۶.۱ درصد به صاحبان کسب‌وکار و ۱۳۰۶ هزارمیلیارد تومان معادل ۲۳.۹ درصد به مصرف‌کنندگان نهایی (خانوار) تعلق گرفته است.

همچنین در میان اهداف مختلف کل تسهیلات پرداختی (خانوار و بنگاه)، تامین سرمایه در گردش بنگاه‌ها با ۴۳.۳ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است. پس از آن تسهیلات با هدف خرید کالای شخصی برای خانوار و ایجاد کسب‌وکار نیز به‌ترتیب با ۱۰.۳ و ۹.۱ درصد، بیشترین سهم از کل تسهیلات بانکی را داشته‌اند.

نمای کمبود نقدینگی بنگاه‌ها در وام‌دهی بانک‌ها فشار رکودی و کمبود نقدینگی در گردش در بنگاه‌های کشور باعث شده تا ۸۳.۱ درصد از وام‌هایی که به صاحبان کسب‌وکار تعلق گرفته با هدف تامین سرمایه در گردش باشد. این در حالی است که سهم تسهیلات بنگاه، به منظور ایجاد و توسعه کسب‌وکار به‌ترتیب ۱۲ و ۳.۳ درصد بوده است.

تخصیص سکه طلا که در هشتاد و نهمین مرحله از حراج کاهش یافته بود، در نودمین مرحله افزایش یافت و ۲۴ هزار و ۱۱۰ قطعه سکه طلای ضرب ۱۴۰۴ شامل ربع، نیم و تمام سکه بهار آزادی تخصیص یافت. بر این اساس در مرحله نود حراج سکه طلا، ۱۷ هزار و ۲۴۸ قطعه سکه بیشتر از مرحله هشتادونهم سکه تخصیص داده شده است. در مرحله قبل حراج سکه طلا، ۶ هزار و ۸۶۲ قطعه سکه واگذار شده بود. بر این اساس به نظر می‌رسد در بازار سکه تقاضا همچنان وجود دارد. نکته قابل‌توجه آن است که میانگین قیمت قطعات سکه در دو حراج آخر اعلام نشده است. بانک مرکزی پیش از برگزاری نودمین مرحله حراج سکه، اعلام کرده بود که ۸۹۲ هزار انواع قطعات سکه در جلسات حراج و پیش‌فروش سکه طلا در سال جاری به متقاضیان تخصیص داده است. با افزودن سکه‌های تخصیص داده‌شده در مرحله آخر، تاکنون ۹۱۶ هزار و ۱۰۰ قطعه سکه طلا بانک مرکزی تخصیص داده شده است. طبق اطلاعات منتشرشده، تا پایان آذرماه ۴۶۰ هزار قطعه انواع سکه پیش‌فروش‌شده وارد بازار می‌شود.

بانک مرکزی همچنین در نظر دارد طرح پیش‌فروش قطعات مختلف سکه طلا برای تحویل اسفندماه را نیز هفته پایانی آذرماه در مرکز مبادله برگزار کند.

معدن کاری در اعماق دریا

پیشتازی منطقه آسیا-اقیانوسیه

منطقه آسیا-اقیانوسیه به عنوان قطب اصلی معدن‌کاری در اعماق دریا، بیشترین سهم بازار جهانی را در اختیار دارد. چین، هند، ژاپن و کره‌جنوبی با سرمایه‌گذاری گسترده در اکتشاف و توسعه زیرساخت‌های معدن‌کاری، به دنبال تامین نیاز صنایع خود به فلزات حیاتی هستند. این کشورها تمرکز ویژه‌ی بر پوشش‌های کف دریا، پوسته‌های غنی از کبالت و سولفیدهای کف دریا دارند و مناطق اکتشافی آنها در اقیانوس‌های آرام و هند گسترده است.

چین با پشتیبانی دولت و شرکت‌های دولتی، بیشترین مجهزهای اکتشافی را از سازمان بین‌المللی بستر دریا (ISA) در اختیار دارد و هدف خود را تامین کبالت، نیکل و مس برای باتری‌ها، انرژی پاک و صنعت قرار داده است. هند نیز با برنامه‌هایی مانند «Deep Ocean Mission» و دریافت حقوق اکتشافی ۱۵ ساله از ISA، حضور خود را در اقیانوس هند توسعه داده و به دنبال تقویت زنجیره تامین انرژی پاک و صنایع تولیدی است.

توسعه بازار در آمریکای شمالی

آمریکای شمالی، به ویژه ایالات متحده و کانادا، به تدریج سهم خود را در معدن‌کاری اعماق دریا افزایش می‌دهد. فناوری‌های پیشرفته، ظرفیت تحقیق و توسعه و تلاش برای استقلال از زنجیره‌های تامین جهانی، محرک رشد این منطقه هستند. ایالات متحده با تصویب مقررات جدید برای تسهیل فعالیت‌های معدن‌کاری در آب‌های داخلی، فرآیند صدور مجوزها و بررسی‌های زیست‌محیطی را تسریع کرده است. کانادانیز با بهره‌گیری از منابع دریایی، موسسات تحقیقاتی پیشرفته و چارچوب‌های قانونی مستحکم، فرصت‌های جدیدی برای استخراج معدنی ایجاد کرده که می‌تواند صنایع انرژی پاک و تولید باتری‌ها را پشتیبانی کند.

وعده صادق درباره قطارهای حومه‌ای

پس از سال‌ها قطار باری از چین برای عبور به اروپا و ایران وارد شد. با روسیه درباره راه‌آهن رشت- آستارا گفت‌وگو شده و از تمام ظرفیت‌ها برای تسریع اجرای پروژه استفاده کرده‌ایم. در حوزه مسافری نیز با ترکیه همکاری‌ها تقویت شده؛ قطار تهران - وان مجدداً فعال شد و مسیر تهران- آنکارا پیگیری شد. همچنین پاکستان حمل بار از طریق ایران به ترکیه را از سر گرفته و مسیر پاکستان- ایران- ترکیه احیا شده است. با افغانستان، ترکمنستان و قزاقستان نیز مذاکراتی انجام شده است. حتی در روز وقوع انفجار در بندر شهید رجایی، میزبان هیات قزاقستانی برای بازدید و پیگیری ایجاد سایت لجستیک بودیم.

وی همچنین با تاکید بر جدیت دولت در پیشبرد دیپلماسی حمل‌ونقل، گفت: افزایش تعداد پروازها و مقاصد پروازی، راهداری، کشتی نفریحی مسقط- جابهار و تفاهم‌نامه‌های گردشگری دریایی و حمل‌بار در دریای خزر از دیگر دستاوردهاست.

صادق در بخش دیگری از صحبت‌های خود، درباره مسیر ریلی چابهار- زاهدان اظهار کرد: این پروژه طی سال‌های گذشته پیگیری شده و مورد تاکید مقام معظم رهبری است. سال گذشته مسیر خاش- چابهار راه‌اندازی شد. اکنون بخش عمده مسیر ۴۷۵کیلومتری ریل‌گذاری شده و

در واقع اغلب کسب‌وکارها در سال ۱۴۰۴ صرفاً به دنبال زنده ماندن و نه بزرگ‌شدن بوده‌اند و تمرکز بر تسهیلات پرداختی به‌هدف تامین سرمایه در گردش نیز این مساله را نشان می‌دهد. نکته قابل‌توجه مربوط به تسهیلات بخش صنعت و معدن است. این بخش با ۴۲.۵ درصد بیشترین سهم از تسهیلات پرداختی را بین انواع کسب‌وکارها مانند کشاورزی و مسکن داشته است.

سهم تسهیلات پرداختی بابت تامین سرمایه در گردش بخش صنعت‌ومعدن در هفت ماهه ابتدای سال ۱۴۰۴، معادل یک هزار و ۵۷۹ هزارمیلیارد تومان بوده است که معادل ۴۵.۶ درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش کلیه بخش‌های اقتصادی است. همچنین از یک‌هزار و ۷۶۹ هزارمیلیارد تومان تسهیلات پرداختی در بخش صنعت و معدن، معادل ۸۹.۲ درصد آن برای تامین سرمایه در گردش پرداخت شده که بیانگر توجه و اولویت‌دهی به تامین منابع برای این بخش توسط بانک‌ها در سال ۱۴۰۴ است. همچنین تنها ۶.۸ درصد از تسهیلات این بخش با هدف ایجاد صنایع بوده است. این عدد در کنار سهم ۸۹.۲ درصدی تسهیلات صنایع بابت تامین سرمایه در گردش، می‌تواند نمایی از وضعیت رکودی صنعت در سال ۱۴۰۴ باشد. درواقع فشار کمبود نقدینگی بین بنگاه‌های کشور علی‌الخصوص بخش صنعت و رشد و توسعه حداقلی صنایع را می‌توان در اهداف تسهیلات پرداختی نیز مشاهده کرد. ناگفته نماند که بخش صنعت در ۶ماه سال ۱۴۰۴ با رشد منفی مواجه شده و به‌طور رسمی وارد رکود شده است.

سهم اهداف تسهیلاتی به خانوار

۲۳.۹ درصد از کل تسهیلات پرداختی در هفت‌ماه ۱۴۰۴ به خانوار تعلق داشته است که اگر تسهیلات پرداختی در قالب کارت‌های اعتباری نیز به آن اضافه شود، به ۲۴.۶ درصد می‌رسد.

در بین اهداف مختلف تسهیلات‌دهی به خانوار، خرید کالای شخصی با ۴۰.۷ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است. بعد از آن نیز قرض‌الحسنه ضروری با ۳۵.۳ درصد قرار دارد. قرض‌الحسنه ازدواج که با هدف تشویق و تسهیل ازدواج در بین جوانان بوده نیز ۹.۵ درصد از اهداف تسهیلات پرداختی به خانوار را به خود اختصاص داده است. علاوه بر اینها خرید مسکن نوساز، خرید مسکن غیرنوساز، خرید خودروی شخصی و قرض‌الحسنه فرزندآوری هر کدام کمتر از ۳ درصد از سهم اهداف تسهیلات‌دهی به خانوار محسوب می‌شوند.

سهم تسهیلات خرد

از کل تسهیلات پرداختی در دوره یادشده، مبلغ ۱۱۵۷ هزارمیلیارد تومان معادل ۳۱.۱ درصد به‌صورت تسهیلات خرد اعطا شده است.

همچنین مبلغ ۵۴.۹ هزارمیلیارد تومان نیز در قالب کارت‌های اعتباری پرداخت شده است. با احتساب این مبلغ، کل تسهیلات پرداختی خرد به مبلغ ۱۲۱۱ هزارمیلیارد تومان معادل ۳۱.۹ درصد کل تسهیلات پرداختی می‌رسد.

با این اوصاف، همچنان رشد تسهیلات‌دهی بانک‌ها در هفت‌ماه سال ۱۴۰۴ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل (۴۶.۱ درصد) از تورم مهر امسال نسبت به مهر سال گذشته (۴۸.۶ درصد) کمتر بوده است. این مساله جاماندگی رشد تسهیلات بانکی را از رشد قیمت‌ها نشان می‌دهد. همچنان باید در تداوم مسیر جاری، ملاحظات مربوط به کنترل تورم را نیز در نظر گرفت و همواره مراقب قدرت تقابلسازی تورمی ناشی از فشار تقاضای کل در اقتصاد نیز بود. بر این اساس ضروری است به افزایش توان مالی بانک‌ها از طریق افزایش سرمایه و بهبود کفایت سرمایه بانک‌ها توجه شود. همچنین کاهش تسهیلات غیرجاری و بازگرداندن آنها به مسیر صحیح اعتباردهی بانک‌ها، افزایش بهره‌وری بانک‌ها در تامین سرمایه در گردش تولیدی و ترغیب بنگاه‌های تولیدی به سمت بازار سرمایه به‌عنوان یک ابزار مهم در تامین مالی طرح‌های اقتصادی توجه ویژه‌ای کرد.

تخصیص سکه طلا که در هشتاد و نهمین مرحله از حراج کاهش یافته بود، در نودمین حراج سکه مرکز مبادله، ۲۴ هزار و ۱۱۰ قطعه سکه طلای ضرب ۱۴۰۴ شامل ربع، نیم و تمام سکه بهار آزادی تخصیص یافت.

بر این اساس در مرحله نود حراج سکه طلا، ۱۷ هزار و ۲۴۸ قطعه سکه بیشتر از مرحله هشتادونهم سکه تخصیص داده شده است. در مرحله قبل حراج سکه طلا، ۶ هزار و ۸۶۲ قطعه سکه واگذار شده بود. بر این اساس به نظر می‌رسد در بازار سکه تقاضا همچنان وجود دارد. نکته قابل‌توجه آن است که میانگین قیمت قطعات سکه در دو حراج آخر اعلام نشده است. بانک مرکزی پیش از برگزاری نودمین مرحله حراج سکه، اعلام کرده بود که ۸۹۲ هزار انواع قطعات سکه در جلسات حراج و پیش‌فروش سکه طلا در سال جاری به متقاضیان تخصیص داده است. با افزودن سکه‌های تخصیص داده‌شده در مرحله آخر، تاکنون ۹۱۶ هزار و ۱۰۰ قطعه سکه طلا بانک مرکزی تخصیص داده شده است. طبق اطلاعات منتشرشده، تا پایان آذرماه ۴۶۰ هزار قطعه انواع سکه پیش‌فروش‌شده وارد بازار می‌شود.

بانک مرکزی همچنین در نظر دارد طرح پیش‌فروش قطعات مختلف سکه طلا برای تحویل اسفندماه را نیز هفته پایانی آذرماه در مرکز مبادله برگزار کند.

چشم‌انداز بازار و روندهای کلیدی

بازار معدن‌کاری در اعماق دریا در سال ۲۰۲۴ ارزشی معادل ۳.۹۲میلیارد دلار داشته‌است و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۲ این عدد به بیش از ۴۰ میلیارد دلار برسد، که نشان‌دهنده نرخ رشد سالانه مرکب ۳۴ درصدی است. افزایش تقاضا برای فلزات حیاتی، پیشرفت در فناوری‌های روباتیک و زیرسطحی، و فناوری‌های کلیدی برای کاهش انتشار کربن، مهم‌ترین عوامل رشد بازار هستند. از نظر منابع، پوسته‌های غنی از کبالت سریع‌ترین نرخ رشد را تجربه می‌کنند. فناوری‌های تحت کنترل از راه دور و سیستم‌های خودران، امکان اکتشاف دقیق و کم‌هزینه‌تر را فراهم کرده و موجب افزایش ایمنی و کارایی استخراج می‌شوند.

صنایع مصرف‌کننده، به ویژه خودروسازی و تولید وسایل نقلیه برقی، بزرگ‌ترین بخش بازار هستند. نیاز روزافزون به باتری‌ها و تجهیزات انرژی پاک، معدن‌کاری اعماق دریا را به یک گزینه استراتژیک برای کاهش ریسک‌های زنجیره تامین تبدیل کرده است. با وجود فرصت‌های گسترده، معدن‌کاری اعماق دریا با ریسک‌های زیست‌محیطی جدی مواجه است. اکوسیستم‌های دریایی، به ویژه اطراف منافذ حرارتی و نواحی با تنوع زیستی بالا، میزبان گونه‌های نادری هستند که تخریب این مناطق می‌تواند منجر به از دست رفتن دائمی تنوع زیستی شود.

هزینه‌های عملیاتی بالا، نوسانات قیمت جهانی فلزات و عدم قطعیت‌های سرمایه‌گذاری نیز موانع مهم توسعه این بازار هستند. علاوه بر این، چارچوب‌های قانونی بین‌المللی هنوز در بسیاری از حوزه‌ها ناقص است و این امر ریسک‌های ژئوپلیتیک و تجاری را افزایش می‌دهد. استقرار کارخانه‌های پردازش نزدیک به بندر و مناطق شمالی، کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل و تولید فلزات با خلوص بالا را امکان‌پذیر می‌کند. همچنین فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی، روبات‌های زیرسطحی و حسگرهای محیطی، بهره‌وری عملیاتی، ایمنی و پایدندی به استانداردهای زیست‌محیطی را افزایش می‌دهند. این فناوری‌ها با پیش‌بینی تاثیرات محیطی و نظارت لحظه‌ای، امکان استخراج مسوولانه و کاهش خسارت به اکوسیستم‌های دریایی را فراهم می‌کنند. با توجه به فشار جهانی برای کاهش کربن و افزایش تقاضا برای فلزات حیاتی، معدن‌کاری در اعماق دریا به یکی از محورهای کلیدی اقتصاد جهانی تبدیل شده است.

کشورهای پیشرو در آسیا، اروپا و آمریکای شمالی با سرمایه‌گذاری در فناوری، پژوهش و توسعه و همکاری‌های بین‌المللی، در حال شکل‌دهی آینده این بازار هستند. در کنار فرصت‌های اقتصادی، توجه به حفظ محیط زیست و توسعه پایدار، چالشی برای ادامه فعالیت در این حوزه خواهد بود. در مجموع، معدن‌کاری اعماق دریا نه تنها پاسخی به کمبود منابع زمینی است، بلکه راهبردی کلیدی برای امنیت زنجیره تامین فلزات حیاتی، رشد صنایع انرژی پاک و فناوری‌های پیشرفته، و توسعه اقتصادی جهانی به شمار می‌آید. تعادل میان استخراج اقتصادی و حفاظت از اکوسیستم‌های حساس، چالشی است که آینده این صنعت را شکل خواهد داد و مستلزم مدیریت هوشمند، سرمایه‌گذاری فناوری و همکاری‌های بین‌المللی است.

ریل‌گذاری کمن آل تا پایان سال به اتمام می‌رسد. ر کوردهای کم‌ظری در ریل‌گذاری ثبت شده است؛ روزانه سه کیلومتر و حتی بیشتر. رئیس‌جمهور نیز این پروژه را با جدیت پیگیری می‌کند. کشورهای هند، پاکستان، ترکمنستان و روسیه نیز به دلیل ظرفیت حمل‌بار این مسیر، آن را دنبال می‌کنند و بهره‌برداری پروژه سالار آینده انجام خواهد شد. وی دربارهٔ احداث راه‌آهن میانه-اردبیل نیز توضیح داد: این پروژه نیز تا پایان سال به اتمام می‌رسد و ریل‌گذاری و ایستگاه‌ها هم‌زمان مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند. صادق با اشاره به پیشرفت در نوسازی ناوگان، آمادیه‌کاری لکوموتیوها، بهره‌برداری ریلی و تجهیز زیرساخت‌ها نیز گفت: برای افزایش جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در آزادراه‌های برنامه‌ریزی کرده‌ایم چرا که راهسازی بدون همراهی بخش خصوصی ممکن نیست. قراردادهای متعددی منعقد شده و مصوبات دولت برای توسعه شبکه شمال- جنوب و شرق- غرب اخذ شده و با وجود شرایط دشوار، استقبال بخش خصوصی نسبت به سال‌های قبل چشم‌گیر بوده است. به‌عنوان نمونه در بازدید از آزادراه ساوه-سلفچگان ۹۰ درصد سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی انجام شده است.

❖ شروط پایداری رشد بورس

روندهای اخیر بازار سرمایه نشان می‌دهد که بورس ایران در نقطه‌ای بسیار حساس قرار گرفته است؛ نقطه‌ای که جهت‌گیری آن نه با هیجان‌های معامله‌گران، بلکه با وزن سیاست‌های پولی، وضعیت ارزی و چشم‌انداز سودآوری شرکت‌ها تعیین می‌شود. تجربه فعالیت من در چند نهاد مالی نشان می‌دهد که در شرایط کنونی، «پایداری رشد» مهم‌تر از «رخدادهای کوتاه‌مدت» است. صعود پایدار تنها زمانی ممکن است که سه ستون کلیدی اقتصاد کلان هم‌زمان تقویت شوند.

ثبات پولی؛ پایه‌ای که بدون آن هیچ صعودی ماندگار نیست. نخستین و مهم‌ترین شرط، کاهش شیب تورم و تثبیت انتظارات قیمتی است. مادامی که تورم در سطوح بالا حرکت می‌کند، نرخ سود واقعی منفی باقی می‌ماند و سرمایه‌گذار خرد و نهادهی، با تردید وارد بازار سهام می‌شود. امروز فاصله نرخ تورم با نرخ سود رسمی نشان می‌دهد که سیاست پولی، اگرچه انقباضی است، اما هنوز نتوانسته انتظارات تورمی را مهار کند. در چنین فضایی، سرمایه‌گذاران ترجیح می‌دهند بخشی از منابع خود را در دارایی‌های تورم‌پذیر یا ارزی پارک کنند؛ اقدامی که مستقیماً از جریان نقدینگی بورس می‌کاهد.

ثبات ارزی؛ تعیین‌کننده‌ترین عامل قیمت‌گذاری سهام است. دومین ستون، ثبات نسبی بازار ارز است. نوسانات ارزی – حتی اگر در ظاهر به نفع صادرکننده باشد – در عمل ساختار قیمت‌گذاری، هزینه‌های ارزی تولید و وارد هزینه شرکت‌ها را بی‌ثبات می‌کند. مهم‌تر آنکه هر جهش ارزی، انتظارات تورمی جدید خلق می‌کند و سرمایه را از دارایی‌های ریالی دور می‌سازد. در فته‌های اخیر، شدت نوسان ارز در بازار آزاد به بالاترین مقادیر ماه‌های اخیر رسیده است. این وضعیت، نه‌تنها بر هزینه‌بنگاه‌ها اثرگذار است، بلکه باعث کاهش عمق نقدینگی در بورس می‌شود. برای حفظ مسیر صعودی شاخص، ضروری است که کانال ارزی چه از طریق سیاستگذاری مستقیم، چه از طریق تقویت عرضه از توسط صادرکنندگان، قابل پیش‌بینی شود. سودآوری واقعی شرکت‌ها، پیش‌شرایط پنهان بازار است. سومین ستون پایداری صعود، سودآوری واقعی و نه اسمی شرکت‌ها است. امروز بخش قابل‌توجهی از صنایع، با سه رسک، افزایش هزینه‌های وارداتی، دشواری تامین ارز و فشارهای احتمالی بودجه‌ای به صورت هم‌زمان مواجه‌اند. اگر این سه عامل مدیریت نشوند، تحلیلگران نمی‌توانند سودآوری آینده را به‌درستی تخمین بزنند و در نتیجه، ارزش‌گذاری سهامداران خطا می‌شود. برای تقویت سودآوری واقعی، لازم است شفافیت صورت‌های مالی، دسترسی عادلانه به منابع ارزی و ثبات قوانین تجاری در اولویت قرار گیرد.

بورس نسبت به سایر بازارها جذاب است؟ شرایطی که تورم و ریسک ارزی بالاست، بازارهای ارز و طلا مطلوبیت بیشتری برای سرمایه‌گذاران نوسان‌گرا ایجاد می‌کنند. اما برای سرمایه‌گذار حرفه‌ای که افق نگاه او فراتر از نوسانات چندروزه است، چرا که بازار سهام همچنان جذاب‌ترین محل انباشت سرمایه مود است. بازدهی بلندمدت سهام بالاتر از دارایی‌های غیرمولد است. امکان دریافت سود نقدی وجود دارد، ارزش شرکت‌ها در دوره‌های ثبات ارزی به سرعت اصلاح شده و رشد می‌کند، در بسیاری از صنایع، قیمت سهام به‌طور جدی از ارزش ذاتی فاصله دارد. به عبارت دقیق‌تر، بازار سهام امروز نه برای معامله‌گر هیجانی، بلکه برای سرمایه‌گذار تحلیلی جذاب است.

در انتها لازم به ذکر است که بورس ایران امروز در «نقطه چرخش» قرار دارد. جذابیت‌های بنیادی بازار همچنان پابرجاست، اما برای تبدیل رشد‌های مقطعی به صعود پایدار، سه شرط مهار انتظارات تورمی، ثبات نسبی نرخ ارز و ترمیم سودآوری واقعی شرکت‌ها لازم و حیاتی است و در صورت تحقق این سه شرط محقق، بازار سرمایه در ماه‌های آینده می‌تواند دوباره به گزینه نخست سرمایه‌گذاران تبدیل شود. اما در صورتی که بی‌ثباتی ارزی تداوم پیدا کند، باید انتظار نوسانات شدیدتر و رفتار احتیاطی‌تر سرمایه‌گذاران را داشت.

■ ■

رشد تورم آرژانتین پس از ۱۹ ماه

در نوامبر ۲۰۲۵، نرخ تورم ماهانه آرژانتین افزایشی شد و به ۲.۵ درصد رسید که بالاتر از تورم ۲.۳ درصدی اکتبر و کمی بالاتر از انتظارات ۲.۴ درصدی بازار بود. شتاب‌گیری تورم پس از ماه‌ها کاهش متوالی، نشان می‌دهد روند تعدیل شدید تورمی» که از ابتدای ۲۰۲۴ شروع شده بود، در ماه نوامبر با وقفه مواجه شده است.

طبق داده‌های رسمی موسسه ملی آمار و سرشماری آرژانتین، قیمت‌ها در حوزه‌های مانند تفریح و فرهنگ(۲.۴ درصد در برابر ۱.۶ درصد در نوامبر، رستوران‌ها و هتل‌ها(۲.۷ درصد در برابر ۲.۲ درصد)، مسکن، آب، برق، گاز و سوخت‌ها(۳.۴ درصد در برابر ۲.۸ درصد) و ارتباطات(۲.۷ درصد در برابر ۲.۲ درصد) رشد قابل‌توجهی داشتند. این بخش‌ها عمدتاً وابسته به خدمات و انرژی هستند و شوک‌های قیمتی در انرژی و هزینه‌های عملیاتی نقش مهمی در افزایش آنها داشته است. در مقابل، تورم در بخش‌های حمل‌ونقل، پوشاک و کفش، نوشیدنی‌های الکلی، دخانیات و لوازم خانگی و نگهداری منزل کاهش یافت. در این میان، تورم مواد غذایی و نوشیدنی‌های غیرالکلی رشد کرد و یک عامل مهم در افزایش آن، رشد قابل توجه قیمت گوشت گاو بود.

از مرداد۱۴۰۲ تا آبان ۱۴۰۳ در خط میانی این کانال به عنوان یک حمایت معتبر در تکاپو بوده است. اما عوامل سیاسی نظیر چهاردهمین انتخابات ریاست جمهوری ایران و حملات تروریستی رژیم صهیونیستی در ایران و منطقه خاورمیانه مانع از آن شد تا شاخص به سمت سقف این کانال صعودی حرکت کند. در نهایت طی آبان ۱۴۰۳ با فروکش کردن تب درگیری‌های نظامی و رشد قیمت دلار در کنار روی کار آمدن اولین وزیر اقتصاد دولت چهاردهم، شاخص بورس از کف این کانال به پرواز درآمد و تا اردیبهشت امسال به سقف کانال مذکور، یعنی محدوده ۳میلیون و ۲۵۰هزار واحد رسید.

واکنش منفی شاخص کل از سقف مورد اشاره با جنگ ۱۲روزه میان ایران و رژیم صهیونیستی همراه شد و در نهایت دوباره نماگر اصلی را به سمت خط میانی کانال در محدوده ۲میلیون و ۴۰۰هزار واحدی هدایت کرد. ارزندگی نسبی بورس و نزدیک‌شدن P/E بازار در آن مقطع به کف‌های تاریخی شرایطی را فراهم کرد تا دوباره بورس تهران برای نمایشی جذاب‌تر آماده شود. نمایشی که از کف شهریور ماه امسال آغاز شد و شاخص بورس را در یک رالی ۴۵درصدی دوباره به سقف کانال مورد اشاره در این گزارش هدایت کرد.

این واکنش‌ها نشان‌دهنده آن است که کف و سقف کانال صعودی برای بازار حکم یک سطح بنیادین و کلیدی را دارد؛ سطحی که با هر برخورد شاخص، موج جدیدی از روندها آغاز شده است. وجود چنین رفتاری در زمانی که شرایط اقتصاد کلان، نرخ ارز، سیاست‌های دولت و وضعیت اعتماد عمومی تفاوت‌های زیادی با یکدیگر داشته‌اند، نشان می‌دهد که کف و سقف کانال برخلاف تصور بسیاری از فعالان مبتنی بر احساسات کوتاه‌مدت، یک مرجع تکنیکال معتبر با پشتوانه روان‌شناختی قوی است.

نکته مهم دیگر، رفتار شاخص نسبت به خط میانی کانال است. در روندهای بلندمدت معمولاً خط میانی یکی

از معتبرترین ابزارهای سنجش قدرت روند محسوب می‌شود. هرچه قیمت بتواند مدت بیشتری بالای خط میانی بماند، معمولاً نشان‌دهنده قدرت بیشتر خریداران است. در نمودار شاخص کل مشاهده می‌شود که قیمت در چند مرحله حساس، چه هنگام صعود و چه هنگام اصلاح، نسبت به این خط واکنش نشان داده و حتی در بسیاری از مواقع پس از اصلاح‌های کوتاه‌مدت از همین خط سوخت خود را تامین کرده و دوباره به سمت روند صعودی بازگشته است. این رفتار تکرارشونده نشان می‌دهد که خط میانی نه‌تنها یک مرجع تحلیلی بلکه نوعی سطح روانی برای فعالان بازار شده است. اکنون که شاخص کمی بالاتر از این خط قرار دارد، می‌توان گفت که بازار در فاز صعودی فعال است و تا زمانی که تثبیت قیمت بالای این سطح ادامه داشته باشد، احتمال ادامه رشد نیز بالاست.

سناریوهای پیش روی بورس

با شرایط فعلی شاخص کل، می‌توان گفت بازار با یک مقاومت مهم دست و پنجه نرم می‌کند؛ با این حال، در روز چهارشنبه شاخص، بالای سقف کانال صعودی قرار گرفت. با توجه به قدرت خریداران و جریان نقدینگی که در ماه‌های اخیر وارد بازار شده، امکان عبور شاخص از این مقاومت حساس وجود دارد. اما نمی‌توان شانس توقف و اصلاح موقت را نیز کاهش داد. از آنجا که کانال صعودی مورد اشاره در این گزارش ماهیتی بلندمدت دارد و رفتار شاخص به‌طور طبیعی در حال نزدیک شدن به محدوده فوقانی است، احتمال آغاز روند اصلاحی بسیار بالاست.

هیچ روند صعودی بدون اصلاح ادامه نمی‌یابد و شاخص کل نیز از این قاعده مستثنی نیست. انتظار می‌رود در

مسیر حرکت به سمت سقف کانال، اصلاح‌های کوتاه‌مدت رخ دهد. اما نکته‌ای که اهمیت دارد این است که این

اصلاح‌ها تا زمانی که شاخص بالای خط میانی باقی بماند، بخش طبیعی روند صعودی خواهند بود و تهدیدی برای

ساختار کلی بازار ایجاد نمی‌کنند.

در صورتی که بازار بخواهد توقف کوتاه‌ی داشته باشد، سطح ۳.۵میلیونی یا ۳.۴میلیونی به لحاظ روانی برای بازار از اهمیت خاصی برخوردار است. اما در صورتی که سناریوی اصلاح زمانی پیش‌روی شاخص کل باشد، حمایت اول در چنین شرایطی می‌تواند خط روند کوتاه‌مدت‌تری باشد که کف‌های آبان ۱۴۰۱، کف آبان سال گذشته و شهریور امسال را به هم متصل کرده و کف‌های بالاتری را ایجاد کرده است. این حمایت مهم در محدوده ۳میلیون و ۱۰۰هزار واحد قرار دارد که اصلاح طولانی‌تری را برای نماگر اصلی رقم خواهد زد. دومین حمایت در حالت بدبینانه، همین خط میانی کانال است. حمایت مورد اشاره می‌تواند محدوده ۲میلیون و ۷۰۰تا ۲میلیون و ۸۰۰هزار واحد باشد. از دست رفتن این سطح می‌تواند دوباره بازار سهام را وارد شرایط پیچیده‌تری کند.

محتمل‌ترین سناریو، همان اصلاح موقت تا نیمه کانال ۳میلیون و ۱۰۰هزار واحد است. چرا که عبور P/E بورس از محدوده ۷واحد در کنار رکوردشکنی‌های نرخ اوراق دولتی، می‌تواند خریداران را برای حضور فعال‌تر در بازار محتاط‌تر کند. همچنین مقاومت مهمی که نماگر اصلی با آن دست و پنجه نرم‌کند، بارها شاخص کل را با نوسانات جدی مواجه کرده است.

سناریوی محتمل بعدی که احتمال تحقق بالایی هم دارد، ادامه روند صعودی و افزایش خوش‌بینی‌ها خواهد بود. در این صورت شاخص می‌تواند به اندازه فاصله خط میانی تا سقف کانال مورد اشاره به روند صعودی ادامه دهد. تراکت اولیه شاخص در این سناریو، محدوده ۴میلیون و ۲۰۰ تا ۴میلیون و ۵۰۰هزار واحد خواهد بود.

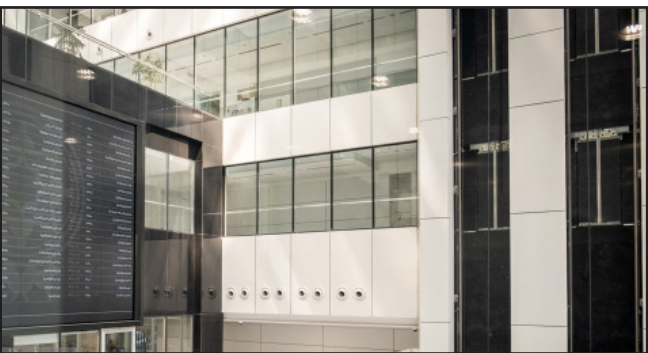
چهار هفته متوالی است که در مسیر صعودی پایدار حرکت می‌کند. این روند مثبت که تحت‌تاثیر اخبار امیدوارکننده از صنایع تاثیرگذار و افزایش قیمت‌ها در بازارهای موازی شکل گرفته، زمینه را برای تثبیت شاخص کل در کانال ۳.۵میلیون واحد فراهم کرده است. همچنین، رشد شاخص هموزن به بالای یک میلیون واحد نشان‌دهنده گسترش جریان تقاضا در سراسر بازار است.

قفل مقاومت‌های بورسی شکست

هفته سوم آذرماه با رشد دسته‌جمعی بازارهای دارایی نیز همراه بود. همه بازارها مسیر صعودی خود را حفظ کردند و توانستند سقف‌های قیمتی جدید را ملاقات کنند. بورس تهران نیز از این موج بی‌نصیب نماند و با افزایش تقاضا در اغلب صنایع، به روند رو به رشد خود ادامه داد. در بازارهای ارز، طلا و سکه نیز شاهد عبور قیمت‌ها از سطوحی بودیم که پیش‌تر مقاومتی محسوب می‌شدند. همین موضوع نشانه‌ای از پیشروی انتظارات تورمی در میان بخشی از فعالان اقتصادی محسوب می‌شود. با این حال، رصد معاملات بازارها به‌خصوص بازار سهام، حاکی از رفتار حساب‌شده و دور از هیجان سرمایه‌گذاران است.

برخلاف دوره‌های مشابه در سال‌های گذشته، افزایش شاخص‌ها در بورس با صف‌نشینی‌های سنگین یا هجوم بی‌محابای خریداران همراه نشده است. از این‌رو این وضعیت موجب شد، بازار در مسیر صعودی خود از نوسانات شدید و غیرمنتظره فاصله بگیرد. کارشناسان می‌گویند، رشد بازارها در هفته‌ای که گذشت در فضایی نسبتاً منطقی و کنترل‌شده رخ داده است. آنها روند بازارها را به عواملی همچون نرخ ارز، بودجه پیش‌رو و چشم‌انداز سودآوری شرکت‌ها گره می‌زنند. این روند اگر تداوم یابد کند، می‌تواند از شکل‌گیری حباب‌های قیمتی جلوگیری کرده و پایداری بیشتری را در مسیر صعودی بازارها رقم بزند.

محرک‌های اوج‌گیری شاخص

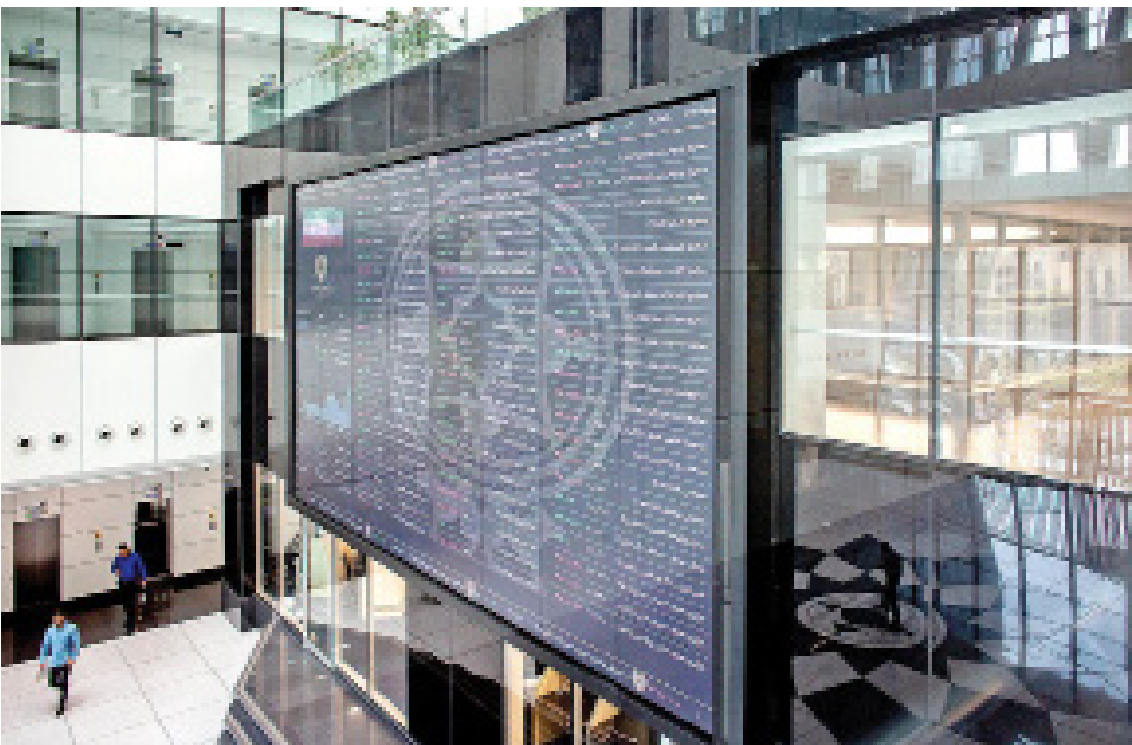

اصلاح عمیق در انتظار بازار؟

سینا فرزین، کارشناس بازار سرمایه گفت: در هفته سوم آذر، بورس بیشترین بازدهی را میان بازارهای مالی به خود اختصاص داد. خبر تعدیل نرخ خوراک پالایشی‌ها در ابتدای هفته، فضای بازار را مثبت نگه داشت و باعث شد نگرانی از توقف روند صعودی کاهش پیدا کند.

در هفته اخیر، حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی برای برخی کالاها ی اساسی باعث شد فعالان بازار احتمال دهند این روند در صنایع دیگری همچون دارویی و غذایی هم تکرار شود. همین انتظار، تقاضای قابل توجهی را در سهام این گروه‌ها ایجاد کرد. در روزهای پایانی هفته گذشته، خبرهای درباره عرضه ارز پتروشیمی‌ها و شرکت‌های بزرگ فولادی و پتروشیمی در «تالار دوم» منتشر شد. رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد که طبق توافقی‌های صورت‌گرفته، صادرکنندگان قرار است بخشی از ارز خود را با نرخ‌های نزدیک به بازار آزاد در تالار دوم عرضه کنند. هرچند این موضوع هنوز به شکل رسمی و قطعی اعلام نشده، اما همین اظهارنظر سبب شد تقاضا در گروه‌های صادرات‌محور به‌خصوص پتروشیمی و پالایشی افزایش یابد و بازار با ذهنیت مثبت به کار خود پایان دهد. نهایت، شاخص کل هفته را در محدوده سه‌میلیون و ۵۶۰ هزار واحدی به پایان رساند. وی به چشم‌انداز بازار در هفته‌های آینده پرداخت و گفت: یکی از مهم‌ترین متغیرها، بودجه سالانه دولت است که به‌زودی به مجلس ارائه می‌شود. نرخ ارز موثر شرکت‌ها نیز یکی از ابهامات اصلی پیش‌روی بازار است. اگر نرخ ارز بازار توافقی، در آینده با تغییرات قابل توجهی همراه باشد، این موضوع نیز می‌تواند زمینه‌ساز رشد مجدد بازار شود. در کنار این تحولات، نرخ بهره حدود ۴۰ درصدی همچنان یکی از ریسک‌های مهم بازار به شمار می‌رود و می‌تواند بخشی از نقدینگی را از بازارهای ریسکی دور کند. هرچند تیم اقتصادی دولت تاکید دارد که افزایش بیشتر نرخ بهره ضرورت ندارد، اما مسائلی مانند

دوراهی بورس از نگاه تکنیکال

❖ فر حناز نعمتی – طی ۵سال اخیر که بازار سرمایه درگیر تشدید رکود اقتصادی، تورم‌های بالا، ناترازی‌های بزرگ و انقباض پولی بود.

آخرین‌بار شاخص کل، در روزهای پایانی اردیبهشت‌ماه به سقف ۳میلیون و ۲۰۰هزار واحدی این کانال بلندمدت واکنش نشان داد. تحولات سیاسی و نظامی در داخل کشور نیز نماگر اصلی را به خط میانی این کانال رساند تا واکنش مثبت از خود نشان دهد. اکنون شاخص کل دوباره به سقف این کانال در محدوده ۳میلیون و ۵۰۰هزار واحد نزدیک شده است. مقاومتی که می‌تواند سرنوشت بازار را در روزهای آینده تعیین کند؛ ازهمین‌رو این پرسش ایجاد می‌شود که آیا روند صعودی بازار سهام به اتمام رسیده و باید منتظر آغاز فاز اصلاحی ماند و یا شاخص بورس قصد دارد با عبور از سقف این کانال مهم و حیاتی، نمایشی جذاب‌تر از نوسانات مثبت را به اجرا درآورد؟

بورس در سقف کانال بلندمدت

شاخص کل بورس تهران در سال‌های اخیر همانند بسیاری از بازارهای دارایی در ایران تحت‌تاثیر مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی، سیاسی و رفتاری حرکت کرده است؛ اما آنچه در این میان اهمیت ویژه‌ای دارد، وجود نظم در دل بی‌نظمی‌های ظاهری بازار است. وقتی رفتار چندساله شاخص در یک چارچوب تکنیکال بلندمدت بررسی می‌شود، بسیاری از نوسانات کوتاه‌مدت که در نگاه روزمره گاهی بی‌قاعده به نظر می‌رسند، در دل یک ساختار منظم بزرگ‌تر جریان دارند. یکی از مهم‌ترین نشانه‌های این نظم

قفل مقاومت‌های بورسی شکست

شاخص کل در هفته گذشته بیش از ۵ درصد و شاخص هموزن بیش از ۴ درصد رشد داشته است. به نظر کارشناسان بازار سرمایه، ظاهراً کاهش مداخلات دولت در بازار سرمایه اصلی‌ترین دلیل رشد بازار سرمایه و رکوردشکنی آن بوده است.

کاهش مداخله دولت؛ اصلی‌ترین دلیل رشد

پیش‌بینی ناپذیری اقتصادی؛ مهم‌ترین مشکل بورس

نوید رجایی، کارشناس بازار سرمایه گفت: وضعیت بازار سرمایه نشان می‌دهد که مداخلات دولت در بازار، نقش پررنگی دارد و دولت با انواع مداخله‌گری، یک بازیگر غالب محسوب می‌شود و پیش‌بینی ناپذیری اقتصادی، مشکل اصلی بورس تهران به شمار می‌رود، تغییر ناگهانی قوانین، ریسک را به سرمایه‌گذار تحمیل می‌کند که نتیجه آن، کاهش اعتماد در سرمایه‌گذاری، کوتاه‌مدت شدن افق سرمایه‌گذاری، افزایش رفتارهای هیجانی و خروج سرمایه از مسیرهای مولد است. در نتیجه برای بازگرداندن جایگاه بازار سرمایه باید اعتماد به بورس افزایش یابد. بورس تهران از کامودیتی‌ها تاثیر زیادی می‌گیرد، بخش بزرگی از ارزش و جهت حرکت شاخص از صنایعی می‌آید که درآمدشان به قیمت‌های جهانی کالاها و مهم‌تر از آن، به نرخ ارز و امکان و کیفیت انتقال ارز وابسته است. همین وابستگی باعث شده در دوره‌هایی چشم‌انداز سودآوری شرکت‌های صادراتی چه به خاطر بهبود نرخ‌های فروش، چه به خاطر رشد ارز و چه به خاطر کاهش موانع تسویه و انتقال بهتر شود. برهمین اساس، در حال حاضر رشد متوازن و فراگیر در کل بازار مشاهده نمی‌شود. به همین دلیل توصیه می‌شود سرمایه‌گذار یک پرتفوی متنوع از چند صنعت را با توجه به سناریوهای مختلف نرخ ارز، سیاست‌های داخلی، وضعیت جهانی و جریان حرکت پول دنبال کند. یکی از مشکلات اصلی بورس از سال‌های گذشته تاکنون، فاصله قیمت‌ها با ارزش ذاتی شرکت‌ها است. دلیل اصلی این شکاف، وجود ریسک‌های سیستماتیک و عوامل کلانی است که خارج از کنترل شرکت‌ها قرار دارد؛ از جمله تنش‌های سیاسی و منطقه‌ای، تصمیمات ناگهانی اقتصادی و فضای بی‌ثباتی که باعث می‌شود سرمایه‌گذار برای خرید سهام «تخفیف ریسک» بخواهد و به قیمت‌های منصفانه نزدیک نشود.

وی افزود: بازار سرمایه در بسیاری از دوره‌ها اولویت سیاستگذاران نبوده و همین موضوع باعث فرسایش اعتماد و کاهش افق سرمایه‌گذاری شده است. بنابراین حتی شرکت‌هایی که سودآوری و دارایی‌های ارزشمند دارند نیز پایین‌تر از ارزش واقعی معامله می‌شوند، زیرا بازار بیش از توان سودآوری شرکت، ریسک‌های بیرونی را قیمت‌گذاری می‌کند. توصیه می‌شود که سرمایه‌گذاران به جای دنباله‌روی از موج‌ها و هیجانات کوتاه‌مدت، تصمیم‌های خود را بر پایه ارزش‌گذاری، کیفیت سود، جریان نقدینگی و شرایط کلان اقتصادی بگیرند.

▼ تکالیف قانونی صنایع انرژی‌بر در احداث نیروگاه

معاون انتقال و تجارت خارجی شرکت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق (توانیر) با اشاره به تحقق تقریبی ۳ هزار مگاوات از ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه تکلیفی از صنایع انرژی‌بر خواست به تکلیف خود بر اساس ماده ۴ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق عمل کنند.

به گزارش توانیر، محمد ال‌داد در نشست هماهنگی اجرای پروژه‌های گذر از اوج بار ۱۴۰۵ از طریق ارتباط برخط با مدیران عامل شرکت‌های برق منطقه‌ای، از صنایع انرژی‌بر متصل به شبکه‌های توزیع و انتقال برق خواست برای بهرمندی از برق پایدار در ایام اوج بار سال آتی، نسبت به اجرای تکلیف ماده ۴ قانون مانع‌زدایی از توسعهٔ صنعت برق و به مدار آوردن نیروگاه در فرصت باقی‌مانده تا پایان سال، اقدام کنند.

وی خاطرنشان کرد: بر اساس تصریح قانونی از انتهای امسال تعهدی برای تامین برق این صنایع در ایام اوج مصرف وجود ندارد و صنایعی که از روند احداث نیروگاه جا مانده‌اند یا نیروگاه در حال ساخت آنها تا سال آینده به بهره‌برداری نمی‌رسد، برای بهرمندی از برق پایدار در ایام اوج بار، از ظرفیت پروژه‌های بهینه‌سازی مصرف برق همچنین تامین برق از تابلوهای برق سبز و برق آزاد، استفاده کنند. معاون توانیر با اشاره به فعالیت بیش از ۱۲۰۰ مگاوات صنعت انرژی‌بر شامل صنایع فولاد، سیمان و آلومینیوم در بخش توزیع، ادامه داد: تکالیف ماده ۴ برای صنایع انرژی‌بر بخش توزیع مانند صنایع مرتبط با شرکت‌های برق منطقه‌ای لازم‌الاجراست و لازم است از طریق جلسات مشترک بهره‌برداری و شورای پایی پیگیری شود.

اله داد از بهبود ذخیره سوخت مایع نیروگاه‌های حرارتی نسبت به سال قبل خبر داد و ابزار امیدواری کرد: با وجود محدودیت سوخت گاز در زمستان، شرایط تامین سوخت نیروگاهی، نسبت به سال گذشته بهبود یابد. وی از شرکت‌های برق منطقه‌ای خواست طبق برنامه‌ریزی درست در مورد قراردادهای نگهداری و تعمیرات شبکه، نسبت به تهیهٔ اطلاعات فنی و تشریفاتی مناسب در زمان مناسب اقدام و اطمینان حاصل کنند تا از این حیث چالشی به لحاظ فنی، اجرایی و عملیاتی برای نگهداری شبکه ایجاد نشود.

معاون توانیر با اشاره به پروژه‌های مختلف در بخش مدیریت مصرف، نتایج این اقدامات را در صورت کاهش بار پایه شبکه منجر به نتیجه دانست، افزود: در ادامه مدیر کل دفتر فنی و نظارت شبکه انتقال توانیر شرایط سال‌های اخیر را با وارد آمدن فشار مضاعف به بخش بهره‌برداری همراه دانست. مجتبی علیرضایور با اشاره به تعیین پروژه‌های اولویت‌دار اصلاح و بهینه‌سازی، عملکرد شرکت‌های برق منطقه‌ای در این عرصه را از هدف حفظ ظرفیت و دارایی‌های موجود شبکه عنوان کرد.

در این نشست که با ارائه گزارش عملکرد پروژه‌های اصلاح و بهینه‌سازی برای گذر از اوج بار ۱۴۰۴ در بخش‌های مختلف خطوط و پست‌های انتقال و تجهیزات حفاظت و کنترل همراه بود، افزایش اعتبار پروژه‌های اصلاح و بهینه‌سازی حیاتی و در نظر گرفتن اعتبار بالغ بر ۷۰ هزارمیلیارد ریال برای این بخش مورد اشاره قرار گرفت. همچنین متوسط عملکرد ۷ ماه نخست پروژه‌های اصلاح و بهینه‌سازی شبکه در سال جاری مورد بررسی قرار گرفت. در مورد طرح **ALC** نیز عنوان شد: رله‌های مدیریت بار صنایع برای ۸۶ مشترک صنعتی اجرا شده و ۲۳ مشترک دیگر هم برای تجهیز و نصب این سیستم انتخاب شدند که انتظار می‌رود طی مهلت تعیین شده پایان امسال، اجرا شود. این جلسه با بررسی وضعیت احداث واحدهای نیروگاهی تجدیدپذیر در مجاورت پست‌های انتقال و فوق توزیع برق، وضعیت اجرای پروژه‌های حیاتی اصلاح و بهینه‌سازی گذر از اوج بار ۱۴۰۵ و وضعیت کنترلی و رویت پذیری فیبرهای خازنی و مصرف داخلی از سوی معاونت انتقال و تجارت خارجی و بررسی وضعیت طرح‌های حیاتی گذر از اوج بار ۱۴۰۵ و بررسی وضعیت نیروگاه‌های تولید پراکنده از سوی معاونت برنامه‌ریزی و امور اقتصادی توانیر همراه بود.

.....

.....

▼ وزن صادراتی منطقه ویژه خلیج فارس

بر اساس آمار منتشر شده، شرکت‌های مستقر در این منطقه توانسته‌اند به‌رغم تحریم‌ها، محدودیت‌های جهانی و نوسانات بازار، روندی صعودی در تولید و صادرات محصولات خود حفظ کنند و نقش موثری در توسعه صادرات غیرنفتی کشور ایفا کنند که در این زمینه عملکرد شرکت‌های فولادی مستقر در منطقه همچون فولاد هرمزگان، مادکوش، صبا فولاد خلیج فارس و فولاد کاوه جنوب کیش برچسته بوده است.

وی، نقش محوری این منطقه در توسعه صادرات غیرنفتی کشور را برجسته دانست و افزود: این موفقیت، حاصل عزم جدی و برنامه‌ریزی دقیق در شرایطی است که جهان با چالش‌های متعدد اقتصادی و محدودیت‌های تجاری مواجه بوده است. براساس آمارهای رسمی منتشر شده، ارزش صادرات منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس در سال

مبدأ مبهم واردات آب

«پیتا حسن پور – انتقال آب از کشورهای همسایه به عنوان راهکار مقابله با خشکسالی از سوی وزیر نیرو مطرح شده‌است. کارشناسان معتقدند واردات آب، از لحاظ اقتصادی به‌صرفه نیست.

وقوع بحران آب در کشور موجب بروز اظهارنظرهای مختلفی از سوی مسئولان و کارشناسان این حوزه شده است. در تازه‌ترین اظهار نظر، عباس علی‌آبادی وزیر نیرو ، بحث واردات آب را مطرح و اعلام کرده است که واردات آب به صورت فیزیکی از کشورهای همسایه در دستور کار قرار گرفته و مذاکرات نیز در حال انجام است. او همچنین از پیگیری برای واردات آب مجازی به صورت واردات محصولات آب‌بر خبر داده است. وزیر نیرو در حالی بحث واردات آب را مطرح می‌کند که این موضوع با پیچیدگی‌های بسیاری همراه است. این روش به لحاظ هزینه نیز توجیه‌پذیری کمتری نسبت به انتقال آب از دریای عمان دارد. اما با این حال فعالان حوزه آب می‌گویند نباید این راهکار را به کلی رد کرد و در شرایط بی‌آبی می‌توان از آن به عنوان یک مسکن قوی بهره گرفت.

ملاحظات مختلفی در سطح اقتصادی، اجتماعی، حقوقی و زیست محیطی برای واردات آب از سایر کشورها وجود دارد. در سطح اقتصادی، هزینه‌های بالای سرمایه‌گذاری اولیه، هزینه‌های عملیاتی و نگهداری در پروژه‌های فرامرزی، هزینه تعمیرات، وجود هزینه‌های غیرمترقبه و نوسان قیمت انرژی مطرح است. ضمن اینکه اقدام برای واردات آب مانع از اجرای برنامه‌های داخلی مانند اصلاح شبکه توزیع، کاهش اتلاف و گسترش استفاده از آب‌شیرین‌کن‌ها می‌شود. در سطح حقوقی و دیپلماتی، انتقال آب بین کشورهای نیازمند چارچوب‌های حقوقی و توافق نامنه‌ها است و باید به دقت به بحث حقوق آب، مالکیت منابع و تعهدات متقابل پرداخته شود تا مانع

هوشمندسازی بندر قشم

سرزمین آفتاب و دریا، در سال‌های اخیر شاهد جهشی چشم‌گیر در عرصه کشاورزی و صنایع تبدیلی بوده است. این استان با برخورداری از ظرفیت‌های زراعی، باغی، شیلاتی و دامی، اکنون در مسیر نوسازی ساختار تولید و فراوری محصولات قرار گرفته است؛ مسیری که هم اشتغال‌زایی را تقویت کرده و هم ارزش افزوده حاصل از محصولات کشاورزی را به سطحی بالاتر رسانده است.

تحول صنایع تبدیلی در هرمزگان

محسن یکتاپور، رئیس سازمان جهاد کشاورزی هرمزگان در گفت‌وگویی ابعاد این تحول را در قالب آمار، دستاوردها و چالش‌ها به تصویر می‌کشد.

سطح زیر کشت محصولات

به گفته محسن یکتاپور، سطح زیر کشت محصولات زراعی در هرمزگان به ۸۴ هزار هکتار و باغی به ۸۱ هزار هکتار رسیده و در مجموع ۱۶۵ هزار هکتار از اراضی استان تحت کشت قرار دارد. تولیدات سالانه استان نیز شامل ۲میلیون و ۵۰۰ هزار تن محصولات زراعی، ۹۲۵ هزار تن محصولات باغی، ۷۶ هزار تن تولیدات دامی و ۴۴۷ هزار تن آبیان است؛ رقمی که مجموع تولیدات بخش کشاورزی را به ۳میلیون و ۹۰۰ هزار تن در سال رسانده است. اکنون ۱۰۵ هزار نفر بهره‌بردار فعال در این بخش نقش آفرین هستند.

اشتغال‌زایی بخش صنایع تبدیلی

او با اشاره به گستردگی واحدهای فعال در بخش صنایع تبدیلی می‌گوید: در استان هرمزگان ۲۴۹ واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی فعالیت دارند که ظرفیت جذب ماده خام آنها ۲میلیون و ۳۰۰ هزار تن و ظرفیت سردخانه‌ها ۹۸ هزار تن است. این واحدها به‌صورت مستقیم ۶۸۱۰ شغل و فصلی حدود ۵۵۰۰ فرصت شغلی دیگر ایجاد کرده‌اند.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان می‌افزاید: سهم بندرعباس با ۵۷ واحد بیش از سایر شهرستان‌ها است و شهرستان‌های میناب، رودان، حاجی‌آباد، بندرلنگه و قشم نیز از مراکز مهم صنایع تبدیلی محسوب می‌شوند. در مجموع ظرفیت جذب ماده خام در استان ۲۳۰ هزار تن و میزان اشتغال غیرمستقیم حدود ۱۹ هزار نفر برآورد شده است. یکتاپور با ارائه آمار می‌گوید: هم اکنون ۸۵ واحد صنایع شیلاتی با ظرفیت جذب ۸۰۰ هزار تن ماده خام، ۱۹ واحد صنایع خوراک دام و طیور با ظرفیت ۵۹۶ هزار تن، ۷۳ واحد فراوری محصولات زراعی و باغی با ظرفیت ۴۶۱ هزار تن، ۳۲ واحد بسته‌بندی و فراوری خرما با جذب ۹۴ هزار تن ماده خام، ۱۶ واحد فراوری محصولات دامی و طیور با ظرفیت ۲۷۰ هزار تن و ۲۳ سردخانه مستقل با ظرفیت نگهداری ۵۴ هزار تن در استان فعال هستند.

محمدرضا پیر حسینیلو، مدیرعامل منطقه مجله تایم به رسم هر سال، چهره سال را معرفی کرد و این‌بار به جای یک چهره چندین چهره را معرفی کرد. چهره‌هایی که در حال ساختن سیمایی جدید از دنیا هستند. این چهره‌ها در حال توربو شارژ کردن انقلاب صنعتی چهارم و در حال ساخت و توسعه هوش مصنوعی هستند. البته در این میان یک چهره بیش از همه نامش مطرح است؛ کسی که توانسته است زیرساخت‌های انقلاب هوش مصنوعی را فراهم کند و او کسی نیست جز جنسن هوانگ، مدیرعامل انویدیا.

مجله تایم در مطلب مربوط به جلد خود نوشت: مدیرعامل انویدیا وارد استودیوی غارمانندی در دفتر مرکزی این شرکت در منطقه خلیج سانفرانسیسکو می‌شود و درحالی‌که سرش را پایین انداخته، روی میز خم می‌شود. هشتمین مرد ثروتمند جهان در ۶۲ سالگی، فردی جمع و جور، ارسته و خوش‌برخورد است و در میان همکارانش به خاطر تندخویی و همچنین رهبری آینده‌نگرانه‌اش شناخته می‌شود. در حال حاضر، او خسته به نظر می‌رسد. درحالی‌که ساکت ایستاده است، به سختی می‌توان فهمید که آیا در شرف فوران است یا

گزینه‌های پرهزینه و پیچیده‌ای مانند انتقال بین‌المللی آب بدون حل مسائل بنیادین، تنها موجب انتقال بار مشکلات به آینده و افزایش وابستگی‌های خارجی می‌شود

به اعتقاد شهپازنگیان، راحل واقعی، تغییر پارادایم از رویکردهای سازه‌محور و متمرکز بر عرضه، به سمت دیپلماسی هوشمند آب و مدیریت تقاضا است. در این زمینه تقویت دیپلماسی چند مسیر ضرورت استراتژیک است. در سطح دیپلماسی نیمه‌رسمی باید به جای تمرکز صرف بر خرید آب، به دنبال ایجاد پلتفرم‌های همکاری دوجانبه و چندجانبه بود. تشکیل کارگروه‌های مشترک فنی و اقتصادی با کشورهایی مانند تاجیکستان می‌تواند بر بررسی الگوهای همکاری نوین مانند مبادله فناوری، دانش و خدمات در ازای دسترسی به منابع انرژی یا ایجاد ارزش افزوده مشترک متمرکز شود. هدف، خلق رابطه‌ای مبتنی بر همکاری متقابل و کاهش ریسک وابستگی یک‌طرفه است.

او افزود: در لایه دیپلماسی تخصصی، نیازمند سرمایه‌گذاری برای ایجاد شبکه‌های مستحکم بین نهادهای علمی، پژوهشی و اتاق‌های فکر دو کشور هستیم. راه‌اندازی مراکز مطالعات مشترک پیرامون چالش‌های مشترک منطقه‌ای مانند خشکسالی، تغییر اقلیم و مدیریت منابع مرزی، می‌تواند فضایی بی‌طرف و مبتنی بر اعتماد برای تولید ایده و یافتن راه‌حل‌های بومی فراهم کند. این تعاملات، پشتوانه فکری لازم برای تصمیم‌گیران فراهم می‌آورد و امکان گفت‌وگو را فراتر از ملاحظات سیاسی روز گسترش می‌دهد. رئیس انجمن دیپلماسی آب ایران گفت: همراه با این دو سطح، دیپلماسی مردمی و فرهنگی نقش کلیدی در ایجاد درک متقابل و پذیرش اجتماعی دارد. تبادلات دانشگاهی، ارتباط بین تشکل‌های کشاورزی و جوامع محلی و برنامه‌های مشترک آگاهی‌بخشی می‌تواند احساس هم‌سرنوشتی در برابر تهدیدهای مشترکی مانند کم‌آبی را تقویت کند. این بستر اجتماعی، شرط لازم برای پایداری هرگونه توافق احتمالی در سطوح بالاتر است. این استاد دانشگاه تربیت مدرس معتقد است به جای تمرکز بر یک پروژه عظیم و پیریسک مانند انتقال فیزیکی آب، اقدام منطقی آن است که منابع و توان دیپلماتیک کشور بر مدیریت داخلی و همکاری‌های منطقه‌ای هوشمند متمرکز شود. احیای منابع آب زیرزمینی، اصلاح نظام توزیع، تغییر الگوی کشت و توسعه پایدار و شیرین‌سازی با تکیه بر انرژی‌های نو، راه‌هایی هستند که امنیت آبی کشور را بدون ایجاد وابستگی‌های خارجی تضمین می‌کنند. دیپلماسی فعال آب باید در خدمت تسهیل انتقال داخلی و جلب همکاری‌های فنی و علمی بین‌المللی باشد، نه اینکه خود به هدفی پرهزینه و غیرقطعی تبدیل شود.

اظهارنظر مبهم وزیر نیرو

حمید کاردان مقدم، عضو هیات علمی موسسه تحقیقات آب به «دنیای اقتصاد» گفت: واردات آب ابعاد گسترده‌ای دارد. مشخص نیست که منظور وزیر نیرو، آب شرب، صنعتی، کشاورزی یا آب بسته‌بندی شده آن هم در چه حجم و کیفیتی است. او در ادامه گفت: واردات آب از سایر کشورها با چند هزار کیلومتر فاصله، در کوتاهمدت ممکن نیست و نیازمند برنامه بلندمدتی است. در بین کشورهای همسایه، عراق وضعیت آبی خوبی ندارد. حتی اگر ترکیه، جمهوری آذربایجان و ارمنستان حاضر باشند به ما آب بدهند، مسافت بین این کشورها با ایران برای انتقال آب بسیار زیاد است. وی گفت: کشورهای شمال غرب به لحاظ دیپلماسی مورد اطمینان نیستند و ممکن است شرایط این کشورها تغییر کند. اما انتقال آب از کشورهای افغانستان، ازبکستان و قزاقستان قابل بررسی است. افغانستان در حال توسعه است و امکان مذاکره ما با این کشور وجود دارد. سالانه حجم بالایی آب شیرین از افغانستان خارج می‌شود. هر چند این کشور در مورد همرند با ما رفتار سخت‌گیرانه‌ای داشته است، اما از پتانسیل آبی خوبی برخوردار است.

عضو هیات علمی موسسه تحقیقات آب گفت: در مورد ترکمنستان هم این کشور در مناطقی که با ایران هم‌مرز است، از منابع آبی خوبی برخوردار نیست و انتقال آب از این کشور صرفاً می‌تواند پاسخگوی استان‌های خراسان رضوی و شمالی باشد و امکان اینکه آب به تهران برسد وجود ندارد. به گفته کاردان مقدم، متوسط بارندگی تهران ۲۵۰ میلی‌متر بوده، اما پارسال ۱۶۰ میلی‌متر بارش باران داشته‌ایم و تقریباً ۴۰ درصد کمبود وجود دارد. ورودی‌ها کاهش یافته و از طرف دیگر بر تعداد جمعیت اضافه شده است. او تأکید کرد: وقتی آب در دسترس نباشد مردم باید صرفه‌جویی کنند. در حال حاضر تنها راهی که وجود دارد این است که به طور شفاف به مردم بگوییم که در بخش آب عملکرد خوبی نداشته‌ایم، اشتباه کرده‌ایم و شکست خورده‌ایم. متأسفانه باور به اینکه بحران آب جدی است، بین مردم وجود ندارد. چون اطمینان به دولت وجود ندارد، مردم رعایت نمی‌کنند و به مصرف آب ادامه می‌دهند.

عضو هیات علمی موسسه تحقیقات آب گفت: مسافت نزدیک‌ترین کشوری که از ظرفیت آبی برخوردار است، به ما بسیار بیشتر از فاصله بندرعباس تا تهران است. اگر قرار باشد از کشورهای شمال غربی یا شمال شرقی آب وارد کنیم، باید از ارتفاعات عبور کنیم. درحالی‌که برای انتقال آب از جنوب کشور ارتفاعات خاصی نداریم. بنابراین انتقال آب از بندرعباس به صرفه‌تر از واردات از خارج از کشور است. البته هزینه انتقال هر مترمکعب آب در داخل کشور برای صنایع حدود ۳ تا ۴ یورو است. سوالی که در این خصوص وجود دارد این است که آیا دولت حاضر است هزینه‌های سنگین انتقال آب را برعهده بگیرد و به مردم پارانه بدهد.

به منظور توسعه اقتصاد دریامحور و ارتقای مدیریت بندری، طرح جامع هوشمندسازی بندر قشم با هدف ایجاد شبکه‌ای یکپارچه و هوشمند برای مدیریت بندر صیادی، نفتی، کانتینری، مسافری، تفریحی، ورزشی تجاری و بیوتکنولوژی دریایی دراین منطقه آزاد آغاز شد.

فریدون گابینی، مدیرعامل شهر هوشمند دریایی منطقه آزاد قشم، با اعلام این خبر تأکید کرد: هدف اصلی از اجرای این طرح، تبدیل بندر قشم به الگویی موفق برای سایر بندار کشور، افزایش بهره‌وری عملیات، کاهش هزینه‌ها و دستیابی به توسعه پایدار در ح‌ل‌ونقل دریایی است. بر اساس این طرح، ایجاد مرکز هوشمند مدیریت و کنترل راددها برای پایش لحظه‌ای تمام فعالیت‌های بندر پیش‌بینی شده است؛این مرکز با رویکرد تحلیل داده‌های عملیاتی، بهبود کیفیت خدمات، افزایش امنیت و سرعت در تصمیم‌گیری را ممکن می‌سازد. از جمله خدمات هوشمند برنامه‌ریزی شده می‌توان به پایش صید، ردیابی شناورها، مدیریت ایمنی و امداد، کنترل مخازن، سیستم‌های هشدار سریع، مدیریت بار و کانتینر، هوشمندسازی عملیات تخلیه و بارگیری، مدیریت ترافیک دریایی، سامانه‌های اطلاع‌رسانی مسافران و مدیریت پهلوگیری قایق‌های تفریحی اشاره کرد.

تحول صنایع تبدیلی در هرمزگان

احیای واحدهای غیرفعال

او با اشاره به احیای واحدهای غیرفعال، تعداد واحد راکد استان را ۱۷ واحد اعلام می‌کند که علت اصلی تعطیلی آنها کمبود نقدینگی و فرسودگی ماشین‌آلات است. دولت با پرداخت تسهیلات سرمایه‌ای و کمک‌های بازسازی، موفق شده طی نیمه نخست امسال، ۳ واحد تولیدی را به چرخه فعالیت بازگرداند.و بر این نکته هم تأکید می‌کند که براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، تا پایان امسال قرار است ۴۵ واحد جدید صنایع تبدیلی با ظرفیت جذب ۲۸۴ هزار تن ماده خام و اشتغال‌زایی بر برای ۱۰۱۵ نفر به بهره‌برداری برسد. همچنین ۵ واحد راکد دیگر با سرمایه‌گذاری ویژه احیا شود. یکتاپور می‌گوید: در این راستا واحدهایی چون کشتارگاه مرغ میناب، کارخانه بسته‌بندی محصولات زراعی در بندرعباس و واحد تولید پودر ماهی در بندرلنگه پیش‌تر به چرخه تولید بازگشته‌اند.

کمبودها و طرح‌های آتی

رئیس سازمان جهاد کشاورزی هرمزگان کمبود عمده استان را در حوزه فراوری محصولات زراعی و باغی می‌داند و می‌گوید: اکنون دو کارخانه تولید رب گوجه‌فرنگی در میناب با پیشرفت بالای ۴۰ درصد، یک واحد تولید کنسرو سبزیجات با ۷۰ درصد پیشرفت و یک واحد آلیمو در رودان با پیشرفت ۳۰ درصد در حال اجرا هستند. افزون براین، ۱۳ واحد فراوری مرحله دوم با پیشرفت بیش از ۵۰ درصد در مسیر بهره‌برداری قرار دارند. در زمینه صدور مجوزها نیز یکتاپور توضیح می‌دهد: تاکنون ۵۱۶ جواز تاسیس صنایع تبدیلی کشاورزی صادر شده که از این تعداد ۲۲۴ واحد در اراضی دارای قرارداد اجاره یا تغییر کاربری فعال‌اند. ۶۴ واحد دیگر نیز با پیشرفت بالای ۵۰ درصد تا پایان سال به بهره‌برداری خواهند رسید. شاخص بهره‌برداری در استان نسبت به میانگین کشوری شرایط

معماران هوش مصنوعی

فروپاشی. سپس کسی یک لیست از اسپاتیفای بخش می‌کند و آکورد‌های مهیج آهنگ «روپادازی کن» از گروه راک انرواسمیت فضای اتاق را پر می‌کند. هوانگ کت چرمی مشکی مخصوص خودش را می‌پوشد و به نظر می‌رسد که تغییر شکل می‌دهد، نه تنها یونیفرم، بلکه زبان بدن و خوش‌بینی درخور یکی از برجسته‌ترین رهبران انقلاب هوش مصنوعی را نیز نشان می‌دهد. با این حال، او باید خسته باشد. چندی پیش، این مهندس سابق، یک شرکت موفق اما تا حدودی گمنام را اداره می‌کرد که در زمینه پرزاندن‌های گرافیکی برای بازی‌های ویدیویی تخصص داشت. امروزه، انویدیا به لطف انحصار تقریباً کامل بر تراشه‌های پیشرفته‌ای که به شکوفایی هوش مصنوعی منجر می‌شود، ارزشمندترین شرکت جهان است. میم‌ها انویدیا را به عنوان اطلس تصویر می‌کنند که بازار سهام را روی شانه‌های خود نگه داشته است.

انویدیا چیزی بیش از یک غول شرکتی است و به ابزاری برای سیاستمداری تبدیل شده است که در پیوند با فناوری پیشرفته، دیپلماسی و ژئوپلیتیک عمل می‌کند. دونالد

^[1] هوانگ، مدیرعامل انویدیا، در حالی که سرش را پایین انداخته، روی میز خم می‌شود

^[2] هوانگ، مدیرعامل انویدیا، در حالی که سرش را پایین انداخته، روی میز خم می‌شود

♥ پرداخت مابه التفاوت قیمت بنزین به تاکسی‌های اینترنتی

مدیر سامانه هوشمند سوخت شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اعلام اینکه مابه‌التفاوت قیمت بنزین در طرح جدید به‌صورت ماهانه به تاکسی‌های اینترنتی پرداخت می‌شود، گفت: سهمیه اعتباری تاکسی‌های اینترنتی پس از تقاطع گیری و صحت‌سنجی اطلاعات از سوی وزارت کشور به سازمان هدفمندی یارانه‌ها برای واریز به‌حساب رانندگان ارسال می‌شود. به گزارش خبرگزاری صداوسیما، عباس باصفا با بررسی جزئیات مصوبه نرخ سوم بنزین و نوع سبب سوخت اظهار کرد: هم‌اکنون ۲۵میلیون کارت سوخت برای خودروهای شخصی و سواری و ۶میلیون کارت سوخت برای موتورسیکلت‌ها وجود دارد و در مجموع از ۳۱میلیون کارت هوشمند سوخت، ۲۵میلیون کارت سوخت دارای تراکش فعال هستند.

وی با اشاره به اینکه استفاده از نرخ اول کارت‌های شخصی تقریباً ۸۰درصد است و از نرخ دوم هم کمتر استفاده می‌شود، به طوری که استفاده از کارت آزاد جایگاه بیشتر از استفاده از نرخ دوم کارت شخصی سوخت است، افزود: پس از مصوبه هیات‌وزیران مبنی‌بر افزایش قیمت بنزین کارت سوخت جایگاه‌داران، ظرفیت تولید کارت سوخت سه‌برابر افزایش یافته‌است، به طوری که از ۱۲هزار کارت سوختی که تا پیش از این روزانه درخواست می‌شد، امروز به درخواست ۳۶هزار کارت در روز رسیده‌است. باصفا با بیان اینکه تا پیش از این تاکسی‌ها ۲۹۰ لیتر سهمیه می‌گرفتند، تصریح کرد: با اجرای این طرح، سهمیه نرخ دوم نصف و به ۵۰درصد کاهش می‌یابد، یعنی فرد خودرویی تا امروز ۲۰۰ لیتر دریافت می‌کرد بعد از این صورت به ۱۵۰ لیتر می‌رسد.

وی ادامه‌داد: تعداد کارت سوخت خودروهای تاکسی تقریباً ۲۳هزار، خودروهای دولتی ۱۸۰هزار، سواری ۱میلیون، موتورسیکلت ۶میلیون، وانت ۲میلیون و ۴۴هزار و خودروهای دیگر نیز مانند خودروهای خارجی یک‌میلیون و خودروهای مناطق آزاد نیز ۱۰۰هزار عدد است. در این میان ۶۵۰هزار خودروی وارداتی در کشور به محض اجرای مصوبه سوختشان قطع می‌شود.

مدیر سامانه هوشمند سوخت شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به اینکه تا امروز کارت سوخت برای VIN خودرو صادر می‌شد، گفت: اگر مالکی بیش از یک خودرو به‌نام داشته‌باشد، باید در سایاتی که طراحی‌شده، خودرو خود را انتخاب و سهمیه یارانه‌ای را تأیید کند و خودروهای دیگر کارت سوختشان ابطال می‌شود. برای خودروهای دیگر، مجدداً درخواست کارت هوشمند سوخت می‌دهند و کارت سوخت ماهانه ۱۶۰ لیتر با نرخ ۵هزارتومانی صادر می‌شود. باصفا با بیان اینکه تحت هیچ‌شرایطی امکان انتقال سوخت به‌کارت دیگر وجود ندارد و مانند گذشته می‌توان ۳۶۰ لیتر از سهمیه نرخ اول را در کارت سوخت ذخیره کرد، اظهار کرد: اگرچه سهمیه با نرخ اول و دوم برای خودروهای نوشماره طبق مصوبه ابلاغ‌شده از زمان اجرا حذف می‌شود، اما برای خودروهای دست‌دومی که ردوبدل می‌شوند هیچ تغییری در سهمیه سوخت ایجاد نمی‌شود. وی با تأکید بر این‌ نکته که هنگام انتقال خودرو، هویت مالک جدید بر اساس شمارهشناسایی وسیله نقلیه(VIN) بررسی می‌شود، اعلام کرد: این‌ موضوع ارتباطی به‌نام ثبت‌شده روی کارت سوخت ندارد، به‌همین‌دلیل در صورتی‌که فردی مالک خودرو باشد، حتی اگر نام شخص دیگری روی کارت سوخت درج‌شده باشد، نیازی به تعویض کارت سوخت وجود ندارد.

باصفا همچنین درباره سازوکار پرداخت اعتباری مابه‌التفاوت نرخ دوم و سوخت یعنی ۳هزارتومانی و ۵هزارتومانی تاکسی‌های اینترنتی گفت: سهمیه اعتباری‌ریالی تاکسی‌های اینترنتی پس از تقاطع گیری و صحت‌سنجی اطلاعات ازسوی وزارت کشور به سازمان هدفمندی یارانه‌ها برای واریز به‌حساب رانندگان ارسال می‌شود. وی با تأکید بر اینکه اگر بخواهیم نرخ سوم را شارژ کنیم، بعضی از این‌کارت‌ها ممکن است کارت مهاجر شوند و قاچاق صورت گیرد، تصریح کرد: از سوی دیگر، طبق قانون بودجه، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی مکلف است ۹۵درصد سوخت‌گیری‌ها با کارت شخصی صورت گیرد و فقط ۵درصد با کارت جایگاه انجام شود.

به گفته مدیر سامانه هوشمند سوخت شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، هر کارت اضطراری جایگاه روزانه ۲۵۵ تراکش می‌تواند انجام دهد و کمبودی در زمینه کارت سهمیه جایگاه ندارد. باصفا درباره انتقال سهمیه سوخت به کارت بانکی گفت: اسفند پارسال، وزارت نفت نشتی در زمینه انتقال سهمیه به‌کارت عابر شخص داشت که نتایج خوبی به‌دست آمد و منتظر ابلاغ آن هستیم و مشکلی از این‌رو نداریم.

ندارند و مالکیت‌شان به شرکت‌های یک‌روزه در پاناما، امارات یا هنگ‌کنگ ارجاع می‌شود.

سایه تحریم بر قیمت‌ها

اما پیامدهای این عملیات محدود به ونزوئلا یا کارائیب باقی نمانده‌است. بازار نفت که هفته گذشته را با نگرانی شدید از مازاد عرضه جهانی آغاز کرده‌بود، باخبر توقیف نفتکش ونزوئلایی برای ساعاتی کوتاه تکانی رو به بالا خورد و مجدداً کاهش‌یافت. تا لحظه تنظیم این خبر و به گزارش تارنمای tradingeconomics.com قیمت شاخص برنت در روز ۱۲دسامبر به محدوده ۵۹٫۱ و ۲۰اسنت رسید. تحلیلگران به‌صراحت می‌گویند: نگرانی از اختلال عرضه، تشدید تنش‌های ژئوپلیتیک و افزایش ریسک حمل‌ونقل نفت تحریمی در کوتاه‌مدت موجب جلوگیری از ریزش شدید قیمت‌ها شده‌است. در همین حال، اژانس بین‌المللی انرژی اعلام‌کرده مازاد عرضه جهانی در سال جاری به حدود ۴میلیون بشکه در روز خواهد رسید؛ رقمی پایین‌تر از تخمین ماه پیش. در نقطه مقابل، اوپک چشم‌اندازی متعادل‌تر از بازار ۲۰۲۶ ارائه‌کرده و معتقد است عرضه و تقاضا در سال‌های آینده به‌طور نسبی همسو خواهد بود. از سوی دیگر، بازار با اخبار حملات پهپادی اوکراین به یک سسکوی نفتی لوکاولیل در دریای خزر نیز روبه‌رو شد؛ حمله‌ای که برای نخستین‌بار تولید در این میدان را متوقف کرد و نشان‌داد جنگ انرژی از اوکراین گرفته تا دریای کارائیب، شکل‌های پیچیده‌تری یافته‌است.

موضوع ایران؛ فرصت یا تهدید؟

در موضوع ایران، پرسش اصلی این است که آیا تحولات اخیر در حوزه توقیف نفتکش‌ها فرصتی تازه برای تهران ایجاد می‌کند یا تهدیدی جدی بر مسیر صادرات نفت کشور؟ واقعیت این است که پیامدهای این روند برای ایران ماهیتی دوگانه دارد و می‌تواند همزمان فشارزا و فرصت‌ساز باشد. نخست باید توجه کرد؛ تشدید کنترل بر ناوگان سایه، ریسک صادرات نفت ایران را افزایش می‌دهد. بخش قابل‌توجهی از صادرات روزانه کشور (که بنا بر برآوردهای بین‌المللی اکنون از مرز یک‌میلیون بشکه در روز عبور کرده) توسط همین ناوگان جابه‌جا می‌شود. اگر آمریکا به روند جدید خود در توقیف نفتکش‌ها ادامه دهد، پیامدهای آن برای ایران کاملاً ملموس خواهد بود. در این‌صورت هزینه حمل‌ونقل نفت بالا می‌رود، بیمه و ریسک جابه‌جایی‌نفت(فریت) گران‌تر می‌شود، مسیرهای صادراتی با کندی و پیچیدگی بیشتری روبه‌رو خواهند شد و حتی ممکن است بخشی از صادرات برای مدتی دچار اختلال شود و از آنجا که چین مشتری اصلی نفت ایران است، در مقابل کاهش احتمالی عرضه ونزوئلا، می‌تواند فضای صادراتی بیشتری برای ایران باز کند. اگر کاراکاس به‌دلیل توقیف‌ها قادر به حفظ صادرات حدود ۵۸۶هزار بشکه‌ای خود نباشد، بازار چین ناچار خواهدشد بخشی از این کمبود را از منابع دیگر جبران کند.

ایران یکی از معدود کشورهایی است که توان پرکردن این خلأ را دارد، به‌ویژه به‌دلیل نزدیکی کیفیت نفت ایران به‌نفت‌های سنگین ونزوئلا. آمادگی پالایشگاه‌های چینی برای جایگزینی سریع خوراک و شبکه فعال حمل‌ونقل پنهان ایران، این سناریو می‌تواند در کوتاه‌مدت مزیتی نسبی برای تهران ایجاد کند، البته به شرط آنکه تمرکز واشنگتن از ناوگان سایه ایران به سمت ونزوئلا منحرف شود. در نهایت، پرونده نفتی ایران در این معادلات منطقه‌ای و جهانی پیام مهمی دربر دارد: تحریم‌ها وارد هر مرحله میدانی و عملیاتی شده‌اند. جنگ نفت دیگر فقط در گزارش‌های سیاست‌خارجی یا تحلیل‌های اتاق‌های فکر جریان ندارد، بلکه روی آب، در بنادر و در تنگه‌های حساس تعیین‌تکلیف می‌شود. برای ایران این وضعیت به‌معنای ضرورت تنوع‌بخشی به مسیرهای صادراتی، تقویت همکاری با شرکای آسیایی، توسعه بیمه و کشتیرانی داخلی و فعال‌سازی دیپلماسی انرژی برای کاهش فشارهای خارجی است؛ زیرا هر تحول در وضعیت ونزوئلا می‌تواند بی‌واسطه بر هزینه صادرات نفت ایران و امنیت انرژی کشور اثر بگذارد.

بازار در انتظار چه چیزی است؟

تحلیلگران می‌گویند در هفته پیش‌رو، بازار جهانی نفت بیش از هر چیز چشم به آینده مذاکرات صلح روسیه–اوکراین دارد. اگر نشانه‌ای از پیشرفت در گفت‌وگو‌ها بروز کند، قیمت‌ها ممکن است حتی تا ۵۵دلار برای WTI کاهش یابد، اما توقیف نفتکش ونزوئلایی، حمله اوکراین به سکوهای روسیه و احتمال تشدید تحریم‌های آمریکا، همگی عواملی هستند که می‌توانند این سقوط را محدود کنند. در کنار این‌ها، نرخ بهره فدرال‌رزرو و نگرانی از رکود در آمریکا نیز همچنان فشار روانی بر بازار وارد می‌کند. نبرد نفت اکنون در سه جبهه هم‌زمان (اوپک، اوکراین و دریای کارائیب) جریان دارد و قواعد بازی به شکل بنیادین تغییر کرده‌است. تحریم نفت دیگر صرفاً یک ابزار فشار اقتصادی نیست، بلکه به سطح یک عملیات میدانی با ابعاد امنیتی ارتقا یافته‌است.

آمریکا با هدف قراردادن ناوگان سایه، نشان‌داده که موضوع برای واشنگتن دیگر یک چالش مالی یا حقوقی نیست، بلکه یک پرونده عملیاتی است که باید در صحنه واقعی مدیریت و مقابله شود. در چنین شرایطی، هر اقدام آمریکا علیه ونزوئلا تأثیری مستقیم بر توازن عرضه جهانی، قیمت نفت و حتی مسیرهای صادراتی ایران دارد. در مجموع، تحولات اخیر پیام روشنی برای همه بازیگران صنعت نفت دارد: سال پیش‌رو، سال رقابت فشرده میان تحریم‌های فزاینده، حمل‌ونقل پنهانی، تغییرات اجباری در مسیرهای صادرات و جنگ نفتی میان قدرت‌ها خواهد بود. این نبرد دیر یا زود اثر خود را بر تابلوی قیمت نفت و معادلات بودجه‌ای کشورهای تولیدکننده (از جمله ایران و روسیه) نشان خواهد داد.

کارزار نفتی در دریای کارائیب

لیلا جلیبولند - در روزهایی که بازار جهانی نفت زیر فشار نگرانی‌های عرضه، مازاد تولید و بی‌ثباتی ژئوپلیتیک قرار دارد، اقدام اخیر آمریکا در توقیف یک نفتکش حامل نفت ونزوئلا بار دیگر نشان داد که جنگ انرژی، از اعداد و نمودارهای مرسوم فراتر رفته و به لایه‌های پنهان تر سیاست خار جی و امنیت دریایی منتقل شده‌است.

سه محموله تازه بارگیری‌شده ونزوئلا، مجموعاً ۶میلیون بشکه نفت سنگین، فعلاً به دلیل نگرانی از توقیف، از حرکت به سمت آسیا منع شده‌اند.

آنچه در روز پنج‌شنبه ۱۱ دسامبر در آب‌های کارائیب رخ‌داد، نه یک حادثه محدود، بلکه آغاز مرحله جدیدی از برخورد آمریکا با نفتکش‌های «ناوگان سایه» است؛ ناوگانی که سال‌هاست نفت ایران، ونزوئلا و روسیه را در مسیرهای پیچیده، با تغییر پرچم، خاموش‌کردن GPS و نقل‌وانتقالات کشتی‌به‌کشتی جابه‌جا می‌کند. ۶ منبع آگاه در گفت‌وگو با رسانه‌های بین‌المللی از جمله رویترز تأیید کرده‌اند؛ ایالات‌متحده پس از توقیف نفتکش Skipper، آماده است تا تعداد بیشتری از نفتکش‌های حامل نفت ونزوئلا را هدف قرار دهد. این اقدام، نخستین توقیف رسمی یک نفتکش از زمان اعمال تحریم‌های گسترده واشنگتن علیه کاراکاس از سال ۲۰۱۹ بود و هم‌زمان با تشدید استقرار نظامی آمریکا در دریای کارائیب و تلاش دولت دونالد ترامپ برای افزایش فشار بر نیکولاس مادورو انجام شد. مقام‌های آمریکایی می‌گویند؛ این عملیات بخشی از سیاست «ممانعت از گردش نفت تحریمی» است. ونزوئلا این توقیف را «دزدی دریایی مدرن» توصیف کرده‌است. وزارت دادگستری و امنیت داخلی آمریکا ماه‌ها برای اجرای این عملیات برنامه‌ریزی کرده‌بودند و فهرستی از نفتکش‌های تحریمی نیز برای توقیف‌های بعدی آماده شده‌است.

توقف جابه‌جایی ۶میلیون بشکه نفت

پیامد این اقدام تنها سیاسی نبود. یکی از شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی فوراً اعلام کرد؛ سه محموله تازه بارگیری‌شده ونزوئلا، مجموعاً حدود ۶میلیون بشکه نفت سنگین، فعلاً به دلیل نگرانی از توقیف، از حرکت به سمت آسیا منع شده‌اند. نفتکش‌ها مجبور شده‌اند در سواحل ونزوئلا لنگر بیندازند؛ تصمیمی که نشان می‌دهد فضای ریسک برای جابه‌جایی نفت تحریمی وارد فاز تازه‌ای شده‌است. منابع حمل‌ونقل گفتند؛ ناوگان سایه اکنون تحت‌نظارت دقیق نیروهای آمریکایی قرار دارد. کشتی‌هایی که معمولاً در یک ماه چندین‌بار براسای ایران، روسیه یا ونزوئلا نفت حمل می‌کنند، اکنون باید با احتمال توقیف مواجه شوند. به گفته منابع آگاه، آمریکا سامانه‌های نظارتی خود را در دریای کارائیب و نزدیک گویان تقویت‌کرده و نفتکش‌ها را در دست زمانی‌که وارد آب‌های بین‌المللی می‌شوند رهگیری می‌کند زیرا بسیاری از بنادر از پذیرش نفتکش‌های قدیمی و مشکوک امتناع می‌ورزند؛ کشتی‌هایی که اغلب بیمه سطح اول

ورود ال‌پی‌جی به سبد سوخت کشور

زنجره فولاد شامل حلقه‌های بسالادستی، میانی و پایین‌دستی، ظرفیت تولید قابل‌توجهی دارد که در بسیاری از بخش‌ها کمتر از ظرفیت اسمی بهره‌برداری می‌شود.

ظرفیت اسمی فولاد میانی بیش از ۵۲میلیون تن و ظرفیت گندله بیش از ۷۳میلیون تن گزارش شده است، درحالی‌که نرخ بهره‌وری واقعی واحدها بین ۶۰ تا ۶۵درصد باقی مانده است. تولید کنسائتره سنگ آهن با ظرفیت بیش از ۸۵میلیون تن و نرخ بهره‌وری ۷۸درصد، نشان‌دهنده امکان استفاده بهتر از ظرفیت‌های موجود است. با برنامه‌ریزی و هماهنگی میان حلقه‌های مختلف زنجره، امکان بهینه‌سازی تولید و کاهش هزینه‌های عملیاتی وجود دارد. بهره‌برداری بهینه از ظرفیت‌های موجود به‌ویژه در بخش‌های کنسائتره و گندله، می‌تواند ضریب استفاده از منابع را افزایش دهد و فشار بر زنجره میانی و پایین‌دستی را کاهش دهد.

در همین رابطه مهرداد اکبریان، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» گفت: در روزهای اخیر بحث‌هایی درباره ضرورت جلوگیری از صادرات یا وضع عوارض سنگین بر محصولات زنجره سنگ‌آهن مطرح شده، اما چنین استدلال‌هایی با ظرفیت‌های واقعی تولید در کشور همخوانی ندارد و بیش از آنکه در خدمت تأمین نیاز داخلی باشد، به ابزاری برای کاهش قیمت خرید برخی واحدها تبدیل شده است.

اکبریان افزود: ظرفیت کنسائتره‌سازی کشور امروز از ۹۰میلیون تن عبور کرده، درحالی‌که کل تولید واقعی از ۷۰میلیون تن فراتر نمی‌رود و همین اختلاف، نخستین نشانه مازاد ساختاری در زنجره است.

به گفته این فعال بخش خصوصی، وضعیت در حلقه گندله‌سازی نیز تفاوتی با کنسائتره ندارد، زیرا ظرفیت گندله‌سازی اسمال به حدود ۷۶ تا ۷۷میلیون تن رسید اما تولید واقعی در بهترین حالت حدود ۶۰میلیون تن خواهد بود. او توضیح داد که با توجه به ضریب یک‌به‌یک مصرف کنسائتره برای تولید گندله، نهایتاً ۶۰میلیون تن کنسائتره برای این بخش مورد نیاز است و بنابراین حداقل ۱۰میلیون تن کنسائتره مازاد در کشور وجود دارد که هیچ کارخانه‌ای توان جذب آن را ندارد. این عضو هیات نمایندگان اتاق ایران بیان کرد که چنین حجم مازادی با هیچ استدلالی مبنی بر کمبود مواد اولیه برای واحدهای داخلی سازگار نیست.

اکبریان بیان کرد: بررسی آمار حلقه آهن اسفنجی نیز همین عدم‌تعادل را تأیید می‌کند. سال گذشته ۳۳۵میلیون تن آهن اسفنجی تولید شده و با توجه به ضریب

خط تولید سود در فولاد

تبدیل ۱،۴۶، نهایتاً ۴۹میلیون تن گندله برای این سطح از تولید نیاز بوده است. او افزود: از آنجا که تولید گندله ۶۰میلیون تن بوده، حدود ۱۱ تا ۱۲میلیون تن گندله مازاد در کشور شکل گرفته است. وقتی این رقم با مازاد کنسائتره جمع می‌شود، مجموع مازاد زنجره به حدود ۲۱میلیون تن می‌رسد؛ رقمی که نشان می‌دهد طرح ادعای کمبود مواد اولیه برای واحدهای داخلی پایه منطقی ندارد.

به گفته این فعال بخش خصوصی، تنظیم صادرات باید براساس شرایط واقعی تولید انجام شود و نه با تصمیمات ناگهانی یا فشار گروه‌های خاص.

به تعبیر او، صادرات با توجه به میزان تولید و مصرف می‌تواند کم یا زیاد شود و نباید با آن به مثابه امری ثابت و غیر قابل تغییر برخورد شود.

اکبریان افزود: در نیمه نخست سال، به دلیل کاهش مصرف داخلی، صادرات افزایش یافت و اکنون اگر ناترازی انرژی در نیمه دوم سال برطرف شود و واحدهای آهن اسفنجی و فولاد با ظرفیت کامل فعالیت کنند، میزان صادرات به‌طور طبیعی کاهش می‌یابد یا حتی ممکن است در مقطعی متوقف شود.

این عضو هیات نمایندگان اتاق ایران بیان کرد: طرح برخی پیشنهادها درباره ممنوعیت صادرات یا اعمال عوارض سنگین، بیش از آنکه دغدغه تولید ملی باشد، تلاشی برای بالا بردن قدرت چانه‌زنی برخی خریداران و خرید ارزان‌تر کنسائتره و گندله است. او در پایان گفت: چنین رویکردی نه اخلاقی است و نه می‌تواند مسیر توسعه صنعت را اصلاح کند و تأکید کرد که تصمیم‌گیری در این حوزه باید براساس آمار شفاف، ظرفیت واقعی و ملاحظات تولید انجام بگیرد.

طرح انحصار کامل «ساترا»

و سیما به نهاد صادرکننده مجوز، ناظر محتوا و تصمیم‌گیر در تخلفات تبدیل می‌شود. همچنین یکی از ایراداتی که کارشناسان و حقوقدانان به این طرح گرفته‌اند به تعریف مبهم «رسانه» بازمی‌گردد.

در اواخر آبان‌ماه سال جاری، طرح «قانون حمایت و رسیدگی به تخلفات حوزه صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی» اعلام وصول شد. اعلام وصول این طرح نگرانی بسیاری از فعالان و کارشناس‌های فضای مجازی را برانگیخته و برخی از آن به‌عنوان طرح صیانت ۳ یاد می‌کنند. منتقدین بر این باورند که تصویب این طرح ناقض آزادی بیان و دسترسی آزادانه به اطلاعات است. یک پژوهشگر فضای مجازی نیز در گفت‌وگو با دنیای اقتصاد مطرح کرد که طرح جدید بدون توجه به «پارادایم

اهمیت تولید گلخانه‌ای در تامین امنیت غذایی

به‌دلیل مزایای موجود در کشت‌های گلخانه‌ای مانند افزایش بهر‌وری آب، افزایش اشتغال، بهبود عملکرد، تولید محصول باکیفیت‌تر، تهیه محصول خارج از فصل و تنظیم برنامه کشت مطابق نیاز بازار، در سال‌های اخیر توسعه این نوع کشت بسیار مورد توجه قرار گرفته است؛ به‌طوری‌که سطح زیر کشت محصولات گلخانه‌ای از ۶۷۰۰ هکتار در سال ۱۳۷۵ با افزایش ۲۳ برابری به ۱۵۶۶۲ هکتار در سال ۱۴۰۲ رسیده است. میزان تولیدات گلخانه‌ای درحال حاضر اندکی بیش از ۳میلیون تن است که در قانون برنامه هفتم پیشرفت مقرر شده به ۱۰میلیون تن تا پایان برنامه برسد.

میزان صرفه‌جویی در مصرف آب در تولیدات گلخانه‌ای در مقایسه با کشت فضای باز، از ۳۵ تا ۵۰ درصد در روش‌های متداول گلخانه‌ای تا ۹۰ درصد در گلخانه‌های هیدروپونیک و ۹۵ درصد در روش‌های ابروپونیک می‌رسد. در کنار تناسب با اقلیم و دسترسی به منابع آب و انرژی و مسیرهای حمل‌ونقل، رعایت ویژگی‌های یک گلخانه استاندارد، شامل برخورداری از حجم و فضای کافی برای رشد گیاه، مقاومت کافی در مقابل بارهای وارده (یاد، برف، وزن محصول و...)، تطابق پذیری با انواع گیاهان، تهویه مناسب و برخورداری از نور کافی، در عملکرد تولیدات گلخانه‌ای موثر است. بنابراین محاسبه میزان صرفه‌جویی در آب و انرژی مصرفی در تولیدات گلخانه‌ای بستگی مستقیم به نوع محصولات قابل کشت در گلخانه‌ها و از طرفی میزان سرمایه‌گذاری صورت گرفته جهت بهینه‌سازی عملکرد آنها دارد. علاوه بر محصولات غیرخوراکی متداول گلخانه‌ای (مانند گیاهان گل‌دانی، گل‌های شاخه‌پریده، درخت و درختچه‌های زینتی و گیاهان فصلی نشایی)، درحال‌حاضر طیف گوناگونی از محصولات خوراکی نیز در گلخانه‌های کشور تولید می‌شود که تنوع آنها رو به گسترش است.

این اقلام خوراکی در دسته‌های سبزیجات میوه‌ای و صیفی‌جات (مانند بادمجان، خیار، فلفل دلمه‌ای، گوجه‌فرنگی و...)، سبزیجات برگ‌ی و ساق‌های (مانند ریحان، کاهو و...) و محصولاتی مانند آلوئه‌ورا، آناناس، بلوبری، پایپا، توت فرنگی، رزبری و گیاهان دارویی قرار دارد. تولید این محصولات نقش موثری بر امنیت غذایی دارد؛ چراکه با انتقال محصولات کشاورزی از فضای باز به گلخانه‌ها، علاوه‌بر صرفه‌جویی در مصرف آب، زمین بیشتری نیز برای تولید محصولات راهبردی کشورزی در اختیار خواهد بود.

در برابردی ساده برای میزان صرفه‌جویی در مصرف آب سبزی و صیفی تولیدی در گلخانه‌های کشور، با این فرض که میزان مصرف متوسط آب این تولیدات در فضای باز به ۷۲۵۰ مترمکعب در هکتار می‌رسد و سطح زیر کشت این محصولات در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۴، حدود ۶۲۷ هزار هکتار بوده است و نیز بنا فرض اینکه به طور متوسط ۵۰درصد صرفه‌جویی در مصرف آب در کشت گلخانه‌ای صورت گیرد، حدود ۲۰۳میلیارد مترمکعب صرفه‌جویی در مصرف آب را در توسعه گلخانه‌ها در کشور به گلخانه‌ها شاهد خواهیم بود. ضمن اینکه زمین‌های آزاد شده می‌تواند به زیر کشت محصولات راهبردی کشاورزی متناسب با اقلیم هر منطقه برود.

توسعه گلخانه‌ها در کشور با توجه به هزینه‌های بالا و همچنین نیاز به دسترسی به زیرساخت‌هایی از قبیل آب، برق، گاز و راه، نیازمند حمایت دولتی است. در حال حاضر شرکت شهرک‌های کشاورزی، ازجمله نهادهای دولتی است که تمرکز بالایی بر توسعه گلخانه‌ها در کشور دارد و این مهم را باید از طریق تسهیل در رانندازی و نیز توسعه زنجیره‌های عرضه محصولات گلخانه‌ای صورت دهد. طبق آمار اعلامی این شرکت، از ۲۴۹ شهرک کشاورزی ایجاد شده، ۱۷۷ عدد را شهرک‌های گلخانه‌ای تشکیل می‌دهند و مابقی آنها شهرک‌های دامپروری و شیلاتی هستند. یکی از مهم‌ترین مباحث در توسعه این شهرک‌ها ایجاد دسترسی به امکانات زیرساختی تا درب واحدهای تولیدی اینها است که در برنامه هفتم پیشرفت نیز حکمی در این زمینه تصویب شده است. تسهیلات تبصره «۱۸» قوانین بودجه سنواتی نیز در سال‌های اخیر به میزان زیادی بر ارتقای سرمایه‌گذاری در توسعه گلخانه‌ها موثر بوده‌اند و معمولاً تولیدات گلخانه‌ای در کنار صنایع تبدیلی رتبه‌های اول و دوم را به اختصاص این تسهیلات به خود اختصاص داده‌اند.

نکته مهمی که در اعمال این سیاست‌های حمایتی باید مورد توجه قرار گیرد، هدفمند نمودن این حمایت‌ها با برقراری الزام به تولید در قالب ساختاری نظام‌مند است که در عین تامین نیازهای غذایی ضروری جامعه، کمترین آسیب را به منابع پایه تولید (آب و خاک) وارد کند. از این طریق می‌توان با اعمال سیاست‌های حمایتی هدفمند، ضمن هدایت سرمایه‌گذاران به تولید محصولاتی که از اهمیت بالاتری در امنیت غذایی برخوردار هستند، در مکان‌یابی استقرار گلخانه‌ها متناسب با شرایط اقلیمی برای دستیابی به هدف کمترین مصرف آب و انرژی نیز موثر عمل کرد. برای این موضوع نیز تکلیف مشخصی در بندهای «الف» و «ب» ماده (۳۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت وضع شده است که وزارت جهاد کشاورزی را موظف به ارائه برنامه بهینه تولید (الگوی کشت) نموده و نیز مقرر شده است برقراری حمایت‌ها متناسب با رعایت این برنامه صورت گیرد.

ضر به گازی به فولادی‌ها

عز شیا حسن پور – رئیس‌جمهور در روزهای گذشته دستوری مبنی بر عدم قطع گاز صنایع فولاد و پتروشیمی را صادر کرد. با وجود این، فعالان صنعت فولاد از محدودیت‌های شدید عرضه گاز در ماه جاری خبر داده‌اند؛ مساله‌ای که باعث اختلال تولید در طیف متنوعی از صنایع می‌شود.

بر اساس بخشنامه صریح دولت و با تاکید ویژه رئیس‌جمهور، قرار بود از ابتدای آذرماه جاری محدودیت تامین گاز صنایع ارزآور از جمله فولاد و پتروشیمی به طور کامل برداشته شود تا این بخش‌ها با افزایش تولید، به تقویت صادرات غیرنفتی و ارزآوری کشور کمک کنند. با این حال، در فاصله تنها یک هفته تا پایان آذر، گزارش‌های تولیدکنندگان و مدیران واحدهای بزرگ فولادی حاکی از آن است که این بخشنامه عملاً اجرایی نشده و محدودیت‌های گازی نه تنها کاهش نیافته، بلکه در برخی موارد تشدید نیز شده است.

دو هفته پیش، سعید شجاعی، معاون برنامه‌ریزی، نوآوری و هوشمندسازی وزارت صمت در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» صراحتاً اعلام کرده بود که «محدودیت گازی تمام واحدهای صادرات‌محور فولاد و پتروشیمی در آذر ماه به طور کامل رفع شده و این صنایع تا پایان ماه هیچ محدودیتی در تامین گاز نخواهند داشت». اما بررسی‌های میدانی و اظهارات فعالان این صنعت نشان می‌دهد که در عمل، نه تنها محدودیت‌های گاز لغو نشده، بلکه از سقف مصوب ۲۵ درصدی نیز فراتر رفته و در بسیاری از واحدها به ۳۰ تا ۵۰ درصد رسیده است.

این ناهماهنگی و عدم اجرای مصوبات هیات دولت در حالی رخ می‌دهد

برای خرید ارزان‌ترین خودروی سواری با حداقل دستمزد باید ۷۰ماه انتظار کشید؛ رقمی که در اردیبهشت‌امسال ۴۸ماه بود و طی هفته ماه این فاصله افزایش یافته است. رشد تند قیمت‌ها در حالی ادامه دارد که درآمد واقعی اقشار ضعیف و متوسط کاهش یافته و همین شکاف شدید، آنها را به‌تدریج از امکان خرید خودرو حذف می‌کند. روند افزایش قیمت خودرو طی ماه‌های اخیر باعث‌شده دست اقشار ک‌درآمد و متوسط به کلی از بازار خودرو کوتاه شود. این در شرایطی است که همچنان قیمت خودرو چه در کارخانه و چه در بازار روند صعودی خود را حفظ کرده‌است، به‌طوری‌که هم‌اکنون ارزان‌ترین خودروی سواری بازار با قیمت ۳۰میلیون‌تومان معامله می‌شود، بنابراین به‌نظر می‌رسد که برحق تقاضا به‌زودی در بازار خودرو تشدید شود.

طبق بررسی‌های «دنیای‌اقتصاد» مدت انتظار برای خرید خودروهای داخلی از اردیبهشت‌ماه اسمال تاکنون به‌طور میانگین ۲۹۰.۲ ماه و حدود ۴۰درصد افزایش داشته‌است. برای بررسی این موضوع قیمت ۱۰مجمول داخلی نسبت به پایه حقوق سال‌جاری (۰میلیون و ۳۹۰هزارتومان) سنجیده‌شده و مدت انتظار برای خرید آنها را در اردیبهشت اسمال که مدت انتظار خرید برای خودرو را در گزارش تحت‌عنوان «۳۸ ماه تا ک‌لید خودرو» رصد کرده‌بودیم، مقایسه کردیم. بر این اساس کم‌ترین مدت زمان انتظار بین خودروهای مورد بررسی مربوط به پراید وانت با ۵۸ ماه مدت انتظار است. این رقم برای پراید وانت در اردیبهشت ۳۸.۵ ماه بوده‌است. در مدت زمان یادشده بازار خودرو با تامل‌های زیادی مواجه شد. تنش میان خودروساز و سیاست‌گذاران، جنگ ۱۲روزه، فعال‌سازی مکانیسم ماشه و دیگر عوامل هریک تاثیر خود را بر بازار گذاشته‌اند، اما چند عامل عمده شاید بیشترین تاثیر را روی نوسانات این بازار داشته‌اند که از این جمله می‌توان به رشد شدید نرخ ارز در مدت زمان مذکور اشاره کرد. نرخ دلار در بازار آزاد در اردیبهشت‌ماه اسمال حدود ۴هزارتومان بود اما بهای آن حالا به ۱۲۵هزار و ۷۰۰تومان رسیده‌است، بنابراین در مدت زمان یادشده بهای دلار در بازار آزاد ۴۹۶درصد افزایش را به خود دیده است. مدت انتظار برای خرید خودرو نیز تقریباً هماغه با این تغییرات بوده‌است. عامل دومی که می‌توان آن را در این موضوع حائزاهمیت دانست تورم عمومی موجود در اقتصاد کشور است؛ در واقع در این مدت زمان قدرت خرید افراد در همه اقلام سب‌د مصرفی خود کاهش پیدا کرده و خودرو نیز تنها بخشی از این سبد مصرفی است که به هیچ‌عنوان مستثنی نبوده‌است.

علاوه بر این قیمت کارخانه‌ای خودرو نیز در بازه زمانی مورد اشاره دوبار رشد را تجربه کرده‌است. یکبار در خرداد و تیرماه اسمال که ایران‌خودرو ۲۲.۳درصد و سایپا ۱۵درصد رشد قیمت داشتند و یکبار نیز در مهرماه اسمال که دیگر خودروسازان قیمت محصولات خود را افزایش دادند؛ در واقع هنوز هم این روند ادامه دارد، به‌طوری‌که بزرگ‌ترین خودروساز کشور در ماه‌جاری نیز درخواست رشد بهای محصولات خود را به سازمان حمایت داده اما گویا قلاً با آن مخالفت شده‌است. بر این اساس قیمت خودرو چه در کارخانه و چه در بازار به‌طور مداوم در حال افزایش است، با این حال دریافتی افراد همان حقوقی است که در ابتدای سال اعلام‌شده و هیچ تغییری نداشته‌است، بنابراین کاملاً طبیعی است که مدت انتظار برای خرید خودرو روزبه‌روز در حال افزایش باشد. موضوعی که به‌نظر می‌رسد تقاضا

که آمارهای رسمی نشان‌دهنده رکود عمیق بخش صنعت، افت شاخص تولید صنعتی و کاهش قابل‌توجه صادرات زنجیره فولاد در ماه‌های اخیر بوده است. تداوم ناترازی انرژی اعم از گاز، برق و حتی آب همراه با تصمیمات متناقض و اجرا نشدن وعده‌های سیاست‌گذاران، فعالان اقتصادی را در باتکلیفی کامل قرار داده و بسیاری از واحدها را به سمت کاهش تولید یا تعدیل نیروی گسترده سوق داده است. در شرایطی که کشور بیش از هر زمان دیگری به ارزآوری صنایع بزرگ نیاز دارد، تداوم این وضعیت نه تنها چشم‌انداز روشنی برای تولید و صادرات ترسیم نمی‌کند، بلکه اعتماد بخش خصوصی به ثبات سیاست‌ها را به شدت خدشه‌دار ساخته است. فعالان صنعت فولاد تاکید دارند که در غیاب پاسخگویی شفاف نهادهای مسول، زیان روزانه این بخش به اقتصاد ملی روزبه‌روز سنگین‌تر می‌شود.

محدودیت گاز صنایع بر طرف نشده است

در این رابطه غلامرضا سلیمی، معاون بهره‌برداری فولاد مبارک اصفهان، در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با تایید وقوع قطعی و محدودیت گاز در آذرماه، به تشریح اثرات این موضوع بر تولید و صادرات فولاد پرداخت و گفت: متأسفانه برخلاف وعده اعلام‌شده دولت مبنی بر عدم اعمال

محدودیت گاز تا پایان آذر، این بخشنامه اجرا نشد و از نیمه دوم آذر با کاهش ۵۰ درصدی گاز تحویلی مواجه شده‌ایم. این میزان محدودیت، قطعاً افت تولید و کاهش صادرات را به‌دنبال دارد. وی افزود: در جلسه‌ای که با حضور رئیس‌جمهور برگزار شد، موضوع آثار قطعی گاز بر صنایع فولادی مطرح و به‌صراحت اعلام شد که محدودیت‌های گاز برای صنایع صادرات‌محور، خصوصاً صنعت فولاد، تا پایان آذر اعمال نشود. در حالی‌که قرار بود محدودیت‌ها در حد ۲۰ تا ۳۰ درصد باشد، نه تنها این دستور اجرا نشد، بلکه میزان محدودیت به حدود ۵۰ درصد افزایش یافت. سلیمی گفت: صنعت فولاد یک زنجیره گسترده با هزاران تامین‌کننده در بالادست و هزاران مصرف‌کننده در پایین‌دست است. وقتی تولید فولاد متوقف یا محدود می‌شود، عملاً کل این زنجیره بزرگ دچار اختلال می‌شود. این موضوع صرفاً یک کارخانه را تحت تاثیر قرار نمی‌دهد، بلکه مجموعه گسترده‌ای از صنایع وابسته را نیز متوقف یا نیمه‌فعال می‌کند. در سال‌هایی که با شعار تولید نام‌گذاری شده، انتظار می‌رود سیاست‌های اجرایی نیز متناسب با این شعار باشد. او گفت: متأسفانه چند سالی است که حمایت‌های لازم برای رفع موانع تولید انجام نشده و محدودیت‌های انرژی هر سال شدیدتر شده است. در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ محدودیت‌های گاز و برق هم از نظر شدت و هم از نظر مدت افزایش یافته، به‌طوری‌که در گذشته محدودیت‌ها عمدتاً در دی و بهمن اعمال می‌شد، اما در دو سال اخیر به آذر تا اسفند ماه رسیده است. این فعال صنعت فولاد افزود: سال گذشته شدت محدودیت‌ها حتی از اسمال هم بیشتر بود. در سال جاری نیز پیش‌بینی می‌شود محدودیت گاز به اسفندماه برسد؛ یعنی در آستانه شب عید که تقاضای بازار داخلی بیشتر است، احتمالاً امکان تولید کافی وجود نخواهد داشت.

سلیمی اثر مستقیم این محدودیت‌ها را کاهش تولید و در ادامه کاهش صادرات دانست و گفت: اولویت ما، تامین بازار داخلی است. بنابراین وقتی تحویل گاز به نصف می‌رسد، تولید برای مصرف داخلی را حفظ می‌کنیم و مجبوریم صادرات را کاهش دهیم. این کاهش صادرات، هم کشور را از درآمد ارزی محروم می‌کند و هم دولت را با کسری منابع ارزی مواجه می‌سازد. میزان دقیق کاهش صادرات را باید ماه به ماه براساس تولید واقعی محاسبه کرد، اما بدون تردید افت قابل‌توجهی رخ خواهد داد و این به نفع کشور نیست.

او گفت: وقتی در بالاترین سطح حاکمیت تصمیمی گرفته می‌شود، این تصمیم باید توسط دستگاه‌های اجرایی استان‌ها اجرایی شود. اگر هر دستگاه طبق تشخیص و سلیقه خود عمل کند و اولویت‌های متفاوتی تعیین کند، نظام تصمیم‌گیری دچار اختلال می‌شود و نتیجه آن متوقف‌شدن بخش‌هایی از اقتصاد، مانند صنعت فولاد خواهد بود. فولاد یک صنعت پایه و پیشران است. توقف یا کاهش تولید آن باعث ایجاد وقفه در تولید بسیاری از صنایع دیگر می‌شود. این صنعت همچون یک کشتی بزرگ است؛ اگر سرعت آن کم شود یا بایستد، مجموعه عظیمی از صنایع وابسته نیز از حرکت بازمی‌مانند. سلیمی در پایان گفت: برای حفظ تولید، لازم است تصمیمات مرتبط با انرژی دقیق، هماهنگ و منطبق با سیاست‌های کلان کشور باشد. صنعت فولاد آماده همکاری کامل با دولت است، اما شرط اصلی این همکاری، اجرای کامل تصمیمات ابلاغ شده و ایجاد شرایط پایدار برای تولید است.

ضرر ۴میلیارد دلاری افت تولید فولاد

وحید یعقوبی، معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران به دنیای اقتصاد گفت: با دستور رئیس‌جمهور در اوایل آذرماه قرار بود محدودیت گاز فولادی‌ها رفع شود. این تصمیم به علت رشد ارزآوری صنایع صادرات‌محور گرفته شد، اما متأسفانه اکنون که بیش از ۲۰ روز از آذر گذشته محدودیت‌ها به قوت خودش باقی است و تشدید هم شده و دستور رئیس‌جمهور هم اجرا نشده است. او افزود: در حال حاضر صنایع فولادی به جای محدودیت ۲۵ درصدی گاز، محدودیت ۳۰ تا ۵۰درصدی قطع گاز را تجربه می‌کنند و تاثیرش این است که تولید این بخش کاهش یافته و خصوصاً در بخش آهن اسفنجی و شمش فولادی با کسری تولید مواجهیم که با این وضعیت صادرات کشور در ماه‌های آتی لطمه خواهد دید. فعالان بخش فولاد امید داشتند در آذرماه با رفع محدودیت‌ها، رشد تولید اتفاق بیفتد اما متأسفانه اینگونه نشد.

یعقوبی گفت: به طور میانگین صنایع فولاد سالانه ۴میلیارد دلار ارزش تولید از دست رفته دارد. متأسفانه صنعت فولاد نمی‌تواند سوخت جایگزین مصرف کند و تکنولوژی آن مبتنی بر مصرف گاز طبیعی است. اما محدودیت ۵۰ درصدی آب طبیعی عملاً به معنای تعطیلی واحدهای فولادی خصوصاً واحدهای آهن است. قطعاً این‌گونه تصمیمات سلیقه‌ای برای خرید ارزآوری می‌زند؛ آن هم در برهه‌ای که کشور بیش از پیش‌نیازمند ارز است، اینگونه برخوردها عاقلانه نیست.

صنعت فولاد یک زنجیره گسترده با هزاران تامین‌کننده در بالادست و هزاران مصرف‌کننده در پایین‌دست است.

سخنگوی وزارت صمت روز پنج‌شنبه از تسهیل فرایند واردات خودرو توسط خارج‌شینیان با همکاری کنسولگری‌ها خبر داد. عزت‌الله زارعی در گفت‌وگو با خبرگزاری «ایسنا» عنوان کرده که ایرانیان مقیم خارج به‌زودی می‌توانند با دریافت کد رهگیری، ثبت‌سفارش خود را در سامانه جامع تجارت تکمیل کنند. در شرایطی این مقام وزارت صمت از تسهیل فرایند واردات خبر داده که تنها سه ماه به پایان سال باقی‌مانده و این موضوع گمانه‌نی‌ها درباره عملیاتی‌شدن این هدف و در نتیجه تمدید آیین‌نامه سال ۱۴۰۴ را تقویت کرده‌است.

این مقام وزارت صمت تعیین‌تکلیف نشدن تعرفه واردات خودروهای سواری را از جمله دست‌اندا‌های اجرایی به‌وقع این امر دانسته و حالا با احتمال رفع موانع، پیش‌بینی کرده که واردات خودرو توسط ایرانیان مقیم خارج تا قبل از پایان سال و حتی زودتر از آن انجام شود. احتمالاً اشاره این مقام وزارت صمت به اختلاف طولانی‌مدت میان دولت و مجلس بر سر شیوه تعیین تعرفه واردات خودرو برمی‌گردد که در نهایت نمایندگان را مجاب به پذیرش مدل پلکانی دولت در آبان‌ماه کرد. بر اساس این مدل، تعرفه بین ۲۰ تا ۱۶۵درصد و بر اساس حجم موتور تعیین شده‌است.

ضمن اینکه آیین‌نامه اجرایی در خردادماه اسمال در میانه جنگ تحمیلی ابلاغ شد که در آن اشاره‌شده بود، هر ایرانی ساکن خارج از کشور می‌تواند در سال ۱۴۰۴ یک دستگاه خودروی سواری بدون انتقال ارز و از محل ارز در اختیار وارد کند.

۷۰ ماه تا خرید خودرو

در بازار خودرو را با مشکل جدی مواجه خواهد کرد.

جزئیات رشد زمان انتظار برای خودرو

همان‌طور که اشاره شد، برای بررسی زمان موردنیاز برای پس‌انداز پایه حقوق تا خرید یک خودروی نو در بازار در سال‌جاری قیمت ۱۰مجمول پرتقاضای داخلی را با پایه حقوق درنظر گرفته‌شده برای اسمال سنجیدیم، سپس این مدت انتظار را با اردیبهشت مقایسه کردیم. ابتدا سری به یکی از محصولات ایران‌خودرو برزیم، پژو ۲۰۷ دنده‌ای روز چهارشنبه در بازار یک‌میلیارد و ۱۲۰میلیون خرید و فروش شد. از طرف دیگر پایه حقوق کارگری (بدون درنظر گرفتن مزایا) برای سال‌جاری ۰میلیون و ۳۹۰هزارتومان است، بنابراین اگر فردی با پایه حقوق، کم‌تر درآمد خود را پس‌انداز کند و هیچ خرج دیگری برای مسکن، پوشاک، خوراک و... نداشته‌باشد، باید ۱۰۸ ماه یعنی ۹سال برای خرید این خودرو صبر کند. این در شرایطی است که این رقم در اردیبهشت ۷۸ ماه بود، بنابراین مدتانتظار خرید این خودرو در مدت زمان مذکور ۳۰ ماه افزایش داشته تا ۳۸۴درصدی را ثبت کرد. ساینما دنده‌ی نیز چهارشنبه گذشته در بازار ۷۲۰میلیون‌تومان قیمت‌گذاری شد، بر این اساس با درنظر گرفتن پایه حقوق اسمال، برای خرید ارزان‌ترین خودروی سواری بازار باید ۷۰ماه (۵سال و ۱۰ ماه) صبر کرد. در اردیبهشت اسمال مدت انتظار خرید سایپا دنده‌ای ۴۸ ماه بود، بنابراین مدت زمان انتظار خرید ارزان‌ترین سواری بازار ۲۲ماه، معادل ۴۵درصد افزایش داشته‌است.

اما ارزان‌ترین خودروی بازار فارغ از سواری بودن، پراید وانت است. این خودرو حالا در بازار ۰میلیون‌تومان خرید و فروش می‌شود، بنابراین مدت زمان انتظار خرید این خودرو نیز به ۵۸ ماه می‌رسد. در ماه میانی بهار مدت انتظار خرید این خودرو ۳۸.۵ ماه بود، ۹.۵ماه یعنی ۵۰درصد افزایش‌یافته تا بیشترین رشد زمان انتظار برای خرید خودروهای داخلی متعلق به ارزان‌ترین خودروی بازار باشد. شاهین ۱۱دنده‌ی دیگر خودرویی است که مدت زمان انتظار خرید آن را بررسی می‌کنیم. این محصول سایپا در بازار یک‌میلیارد و ۲۹۵میلیون‌تومان قیمت‌گذاری شد که با درنظر گرفتن پایه حقوق ۰میلیون و ۳۹۰هزارتومان، برای خرید آن باید ۱۲۴ ماه یعنی ۱۰ سال و ۴ماه این پایه حقوق را پس‌انداز کرد. این رقم در اردیبهشت برای شاهین دنده‌ای ۸۶ ماه بود، بنابراین مدت زمان انتظار برای خرید این خودرو ۳۸ماه معادل ۴۴درصد افزایش داشته‌است.

پژوپراید ELX-XU7P نیز روز چهارشنبه در بازار به قیمت یک‌میلیارد و ۵۰میلیون‌تومان معامله شد؛ بنابراین مدت زمان انتظار برای خرید آن با پس‌انداز کل پایه حقوق به ۱۱۱ ماه یعنی حدود ۹سال و سه‌ماه رسیده‌است. در میدا بازه زمانی مورد مقایسه ما، مدت انتظار خرید این خودرو ۸۹.۵ ماه بود، بنابراین این رقم ۲۱.۵ ماه یعنی ۲۴درصد رشد داشته که کم‌ترین رشد بین خودروهای مورد بررسی است. تارا اتوماتیک، گران‌ترین خودروی داخلی است که آن را در لیست بررسی خود قرار داده‌ایم.

بهای این خودرو حالا به یک‌میلیارد و ۵۴۰میلیون‌تومان می‌رسد. بر این اساس می‌توان

پیش‌بینی شده که ۳۰درصد آن به خرید خودروهای هیبریدی و برقی اختصاص دارد. بخشی از این منابع تاکنون تخصیص یافته و سهمیه ارزی واحدهای مختلف نیز ابلاغ شده‌است. وی توضیح داد: در صورت تامین ارز، فرایند واردات خودرو انجام خواهد‌شد. این مقام وزارت صمت درباره سیاست وزارت صمت در حوزه واردات خودرو، گفت: هدف اصلی، کنترل بازار است. برای ایجاد رقابت میان خودروسازان داخلی و ارتقای کیفیت تولید، بخشی از سهم واردات به خودروهای اقتصادی اختصاص یافته است

اختصاص ۶۰۰میلیون دلار به واردات خودروهای برقی–هیبریدی

تا در اختیار مردم قرار گیرد.

بخش دیگری نیز مربوط به خودروهای با قیمت بالاتر است که با هدف کنترل قیمت خودروهای لوکس در دستور کار قرار گرفته تا از این طریق بتوان قیمت سایر خودروها را نیز مدیریت کرد. مقیمی ادامه‌داد: واردات خودرو در سال گذشته روند مشخصی نداشت، اما از همان سال رشد قابل‌توجهی در این حوزه رقم خورد و این روند با همان آهنگ در سال ۱۴۰۴ نیز ادامه خواهدیافت.

❖ مهدی زاده: هاشم نژاد به دنبال پناستی گرفتن بود

محمدرضا مهدی زاده مدافع استقلال خوزستان درباره تساوی بدون گل تیمش مقابل تراکتور در تیریز می گوید: «می دانستم بازی سختی داریم و تراکتور تیمی است که بازیکنان باکیفیتی دارد. ما بعد از شکست برابر گل گهر با هم صحبت کردیم و هفتمش شدیم تا در بازی با تراکتور امتیاز بگیریم و خوشحالم که دست قابل از تیریز برنگشتم. شاید با توجه به بود و وضعیتی که قبل از این بازی داشتیم، خیلی باهوشی منی می کردند به تراکتور بازی می می دانستم از این بازی چه می خواهیم و چگونه باید برابر آنها بازی کنیم. تیم ما در این بازی حجتی امتیاز گرفت بود و او درباره صحنه جنجالی امتیاز و پنالتی یکدوازدهم را معتقد به پناستی بودند این طور می گوید: «می دانستم که هاشم زاهد می خواهد پناستی بگیرد و در آن صحنه پایم را ثابت نگه داشتم. هفتم این نبود که پای هاشم زاهد را زمین و فکر می کنم او قصد داشت پایش را به پای من بزند بدهد و پناستی بگیرد. داور هم می توانست پناستی بگیرد و هم می توانست نگیرد، ولی من قصدی برای خطا نکردن نداشتم. در مورد آن صحنه خودم نمی توانم نظری قاطع داشته باشم و کار شناسان باید باز ببینند. اما باز هم می گویم که تصمیمی برای خطا کردن روی بازیکن تراکتور نداشتم.»

❖ مظفري زاده: با وجود VAR پذيرش
اشتباهات داوري سخت است

سعید مظفری زاده مدیرعامل باشگاه تراکتور دربارہ تسلاوی خانگی تیمش مقابل استقلال خوستان و اعتراض شدید بازیکنان و کادرفنی این تیم به پتانسی اعلام نشدن سرخوردہی هاشم‌زادہ با مدافع حریف اظهار داشت: «اصحناہی در بازی اتفاق افتاد کہ ہم به نظر ما و ہم به نظر اکثر کارشناسان پتانسی بود. توجہ به وجود VAR، پتانسی اعلام نشدن این صحنہ جای تعجب و سؤال داشت. ما اعتراض رسمی ما را به فدراسیون ارسال کردیم و امیدوارم پاسخ مناسبی در این زمینه بگیریم. باوجود VAR واقعا پذیرفتن اشتباهات داوری سخت است، چون در سرنوشت تیم‌ها تأثیرگذار است. این اتفاق در این فصل در چند مورد برای ما رخ دادہ است. ما قبلا ہم اعتراض ما را به فدراسیون ارسال کردیم، ولی پاسخی نگرفتیم، امیدوارم این بار پاسخ مناسب دریافت کنیم. اسکوچیچ ہم خیلی از اشتباهات داوری ناراحت است»

و دربارہ صحبت‌های تند محمدرضا نوزوی مالک این باشگاه علیہ داوری بازی‌های تیمش و احضار او به کمیته اخلاق ہم گفت: «من نمی‌دانم دلیل احضار آقای نوزوی چیست و هم نسبت به وضعیت موضوع داوری معترض است و فقط می‌خواہد چرخ باشگاهہ تراکتور ضایع نشود. ضمن اینکه در چارت رسمی باشگاه، مالکیت با ہدینگ است و نمی‌دانم با این شرایط آیا اصلا امکان احضار نوزوی وجود دارد یا خیر. نوزوی در فعال در فوتبال نیست و نمی‌دانم اصلا امکان احضار او وجود دارد»

مظفری زاده درباره اینکه چند ماه پیش هم زنوی بابت اظهاراتش به کمیته اخلاق دعوت شده بود اما نمی‌تواند این بار به جلسه کمیته اخلاق خواهد رفت یا نه، گفت: «می‌دانم، قطعا خودش تصمیم می‌گیرد. ما در چارت باشگاه راکتور، تصمیم‌م و هیأت مدیره داریم. و مجموعه مدیریتی باشگاه کاملا مشخص است. درست است آقای زنوی ما را حمایت می‌کند، ولی ارتباطی که باعث شود کمیته اخلاق او را احضار کند یا نه، این به همین خاطر اظهار نظر نمی‌کنم.»

☐ ☐

♥ برنامه‌ریزی برای پارالمپیک ۲۰۲۲

سعید سلگی سخنگوی کاروان ایران اعلامی
به بازی‌های پارالمپیک جوانان نیز به خصوص
اندندگی برای ورزشکاران نخبه و مدال‌آور
بازی‌های آسیایی ۲۰۲۵ جوانان در دبی معتقد
است: «با حمایت جدی، مدال‌آوران این دوره
می‌توانند به شش‌پاونه کاروان ایران در پارالمپیک
۲۰۲۲ تبدیل شوند. شش‌پاونه‌سازی از طریق
بازی‌های پارالمپیک جوانان انجام می‌شود و
در دوره گذشته به این گونه بود. نگاه اصلی
ما در این بازی‌ها برای بازی‌های پارالمپیک
۲۰۲۰ است. آیین‌نامه
تیم‌های ملی B را داریم و ورزشکاران بعد از
این دوره حمایت می‌شوند و اردوهای متمرکز
را برای آن خواهیم گذاشت».

سلگی در خصوص اردوهای برگزار شده در یک سال اخیر قبل از اعزام به دبی می‌گوید: «در یک سال گذشته روند آمادسازی شروع شده و اردوها نیز در جریان بوده. این اردوها با نگاه کمی برگزار شد البته ما ورودی‌هایی برای رشته‌های کوردی تعریف می‌کنیم تا ورزشکاران در انتخابی‌ها حضور پیدا کنند. بعد از انتخابی ۲ نفر برتر را به اردو فراخواندیم اما آماده اعزام به دبی نشوند. در یک سال گذشته ۱۸۲ اردو آمادسازی را برگزار کردیم. البته تغییر میزبان نیز تأثیر زیادی در رشته‌ها داشت و ما جودو و دوچرخه‌سواری را از دست دادیم.»

سلگی در خصوص کوردشکنی احتمالی جوانان ایران تأکید دارد: «رژیم‌ها را بررسی کردیم و شرایط رکوردی خوبی داریم اما این قطعی نیست زیرا اطلاعات دقیقی از ارباب نداریم.

داشته حتی در همین جام ملتهای زیر ۲۳ سال هم از ما بهتر عمل کرد.

با چنین شرایطی می‌شود چشم‌انداز روشنی برای فوتبال ایران متصور شد؟

با تداوم این شرایط من هیچ چشم‌انداز روشنی برای آینده فوتبال ایران نمی‌بینم. در همه دنیا پول باعث شرف‌تافت می‌شود اما پول‌های بی‌حساب و کتابی که به فوتبال ما وارد شده باعث پسرقت شده است؛ آن هم از این دلیل که بازیکنی که قبشتم ۱۰۰ میلیارد بوده حالا ۱۰۰۰ میلیارد می‌گیرد و پول حرف اول را می‌زند. شما از رسوخ فساد به فوتبال پایه صحبت کردید. کجای کار می‌لنگد که اجازه ورود این مقوله را به فوتبال پایه داده‌است؟

در حال حاضر تهران اصلا در بازی‌های سراسری شرکت نمی‌کند و با راه‌اندازی لیگ تهران، رقابت‌ها را محدود به تیم‌های تهرانی کرده‌است. از طرفی وقتی برای مثال به مربی تیم ملی ۱۰۰ میلیارد می‌دهند و به مربی تیم جوانان مثلا سالی ۱۰۰ میلیون، آن هم با تأخیر می‌دهند، همین جا فساد بروز می‌کند. عده‌ای از همین شکاف استفاده کرده و با زد و بند و پرداخت به مربی‌های پایه سعی می‌کنند فرزندان‌شان را در تیم جا بدهند و مربی هم که حقوق فراسیرن کفاف زندگی‌اش را نمی‌دهد، قبول می‌کند. خودمان با دست خودمان فساد را ایجاد می‌کنیم و باعث می‌شویم استفاده‌ها به دلیل نداشتن تمکن مالی مجالی برای ورود به فوتبال پیدا نکنند. جای پول با استفاده‌ها عوض شده است و فساد هم که جولان می‌دهد. در حال حاضر عده‌ای از فرصت استفاده کرده و با دلالتی و گرفتن پول از خانواده‌ها، چه‌جای مردم را به اسم بازی در تیم‌های مثل اسنادی و نظیر آن به ترکیه و اوبوسی می‌برند اما پایشان که به آنجا رسید دست از توجه و حمایت‌شان برمی‌دارد.

با توجه به نتایج اخیر تیم‌های پایه بویژه تیم زیر ۲۲ سال در جام ملت‌های آسیا، توقع تزریق جوانان توسط امیر قلعه‌نویی به تیم ملی در مسیر جام جهانی منطقی است؟

فوتبال ما در وضعیت بسیار خطرناکی قرار دارد و در حال پس‌رفت هس‌تیم. تیم‌هایی که زمانی جایگاهی در آسیا نداشتند، با برنامه‌ریزی درازمدت، کشف استعدادها و جذب مربی خارجی خوب برای تیم‌های پایه به برادر اصول و پیشرفت حرکت می‌کنند اما ما در کشور خود فقط می‌خواهیم روزمره را بگذرانیم و کاری به آینده فوتبال نداریم. به مربی تیم ملی انتقاد می‌کنند که چرا از جوانان استفاده نمی‌کند در حالی که در چند ساله مانده به جام جهانی وقت این را نمی‌شناسد. باید بعد از اتمام جام جهانی قبلی پورس‌ه جوانگرایی استرات می‌خورد تا در این ۴ سال، بازیکنان جوان با حضور در تورنمنت‌های مختلف و حتی بازی در مراحل مقدماتی آیدیده شده و حالا آماده حضور در جام جهانی می‌شوند. متأسفانه مسئولان ما نتیجه‌گرا هستند و گر‌نه می‌شود. روی جوانگرایی مانور داد، حتی اگر به منزله از دست دادن یک دوره جام جهانی تمام می‌شد. هر مربی می‌آید و فقط موفقیت خود را دنبال می‌کند و هیچ کس نگران آینده فوتبال نیست. در گذشته لی‌فوتربو‌های زیادی در آلمان، انگلیس و اسپانیا داشتیم اما الان بیشتر لی‌فوتربو‌ها ما در کشور‌های عربی فعالیت می‌کنند و این موضوع هم به این برمی‌گردد که برنامه‌ریزی بلندمدتی برای این فوتبال وجود ندارد و هرچه که هست روزمره است. مدیران باشگاه‌ها به نتیجه ب‌گیرند که بمانند، س‌س‌م‌ر‌م‌ی باید برد که بماند. در این صورت طبیعی است که باشگاه‌ها دست جوانان را نمی‌گیرند و همه به چیز می‌تیم‌های ضعیف به دنبال ستاره‌ها هستند. البته که در این میان معدود کسانی هم مثل وحید هاشمیان به این من‌ف‌ق‌له می‌تیم می‌کنند.

در این میان به نظر می‌رسد در شرایطی که باید انتخاب مریبان پایه با دقت و وسواس بیشتری انجام بگیرد، با این مقوله بسیار سرسری و سلیقه‌ای برخورد می‌شود.

همینطور نوشت: تیم ملی بدون ثبت حتی یک گل به لبنانی باخت که اصلاً فوتبال ندارد. عجیب است که تیم ملی با کره جنوبی و ازبکستان مسالو کرد اما به لبنان باخت. متأسفانه انتخاب مربیان براساس لیاقت، زورم و شأن است. این تیم باید سلیقه‌ای است. این موضوع هم یکی دیگر از درباری مشکلات فوتبال ما است و من هیچ اراده‌ای برای اینکه این فوتبال ساختار روستی پیدا کند، نمی‌بینم.

با این شرایط می‌توان چشم‌انداز مثبتی برای تیم ملی در جام جهانی در نظر گرفت؟

مسئولان ما فقط نتیجه‌کار هستند و هیچ برنامه‌ریزی وجود ندارد. مسئولان و کادرفنی تیم ملی به قول خوششان برای اینکه جام ملت‌های آسیا را فتح کنند، از بازیکنان به سن گذاشته استفاده کردند. اما نتیجه‌اش این شد که نه در جام ملت‌ها قهرمان شدیم و نه اجازه دادند که ریزشانی تیم درست شود و جوانکاری به پدش. حالا در این میان یک عده هم از گروه تیم ملی در جام جهانی خوشحال هستند اما واقعیت این است که روز ما در جام جهانی چندان آسان نیست و نمی‌شود گفت حتماً مصر یا نیوزیلند را می‌بریم. مربی تیم ملی ادعا کرده در جام جهانی کاری می‌کند که به‌خاطر نتایج تیمش، کشور یک هفته تعطیل شود اما به نظر من این موضوعات فقط فریب اندام مردم است.

مثلت ستاره‌های ازبک در تیم اوسمار

اوسمار، نقش کلیدی در آمادگی بدنی و تاکتیکی تیم برای ادامه فصل دارد. طبیعتاً جذب سرگیف می‌تواند خط حمله پرسپولیس را که گاهی با کمبود گلزن مواجه بوده، تقویت کند به شرطی که این بازیکن کیفیتی در پرسپولیس و لیگ برتر ایران داشته باشد و مثل بیشتر خارجی‌های تاریخ این باشگاه عصری ناکارآمد نباشد. از سوی دیگر مذاکرات برای جذب خودجاکر لیجیونو به عنوان جدیدترین گزیده برای پست دفاع راست ادامه دارد این مدافع با تجربه که در فصل گذشته آمار درخشانی از پاس گل و گلزنی داشته، مورد تأیید کامل اوسمار است و مدیران پرسپولیس پس از مذاکرات فشرده با باشگاه اخاکتور بر سر مبلغ رضایتنامه به توافق اولیه رسیده‌اند. با این حال نورال و برخی واسطه‌ها و ایجت‌ها به مذاکرات باعث پیچیده‌تر شدن امور شده و انتقال او هنوز قطعی نیست.

از زندگی کنار مردم ایران لذت می‌برم

رانی‌ها مردمان بسیار مهربانی هستند و از این بابت حس خیلی خوبی داریم. همیشه رابطه‌ای خوب و محترمانه

ش با هم تیمی‌ها و مربیان خود را حرفه‌ای و همراه با احترام متقابل توصیف کرد.

«رسانه‌ها هم مثل مردم ایران همیشه عادی و محترمانه بوده‌اند. همواره حرفه‌ای و حرفه‌ای دربار این ندارم.» در پاسخ به پرسشی درباره حواشی انتقالش به سپاهان و تنش‌های میان دو تیم، گفت: «فقط می‌توانم بگویم که به سپاهان آمدم چون تیمی با قهرمانی‌های متعدد است و تاریخش نشان قهرمانی تلاش کرده. من هم به‌عنوان یک بازیکن حرفه‌ای با تفکری در حرفه‌ای دوست دارم در این مسیر به باشگاه‌ها بروم و در کنار هم به موفقیت‌های بیشتری دست پیدا کنیم».

اما انگیزه بالای او برای کسب عنوان قهرمانی با سپاهان است.

«باش به غذاهای ایرانی غش داد: «غذاهای ایرانی خیلی خوب هستند. خیلی از آنها را امتحان کردم و بسیاری از آنها هم به‌طور کلی غذای ایرانی را می‌پسندم».

در ورزشگاهی که بهترین جو را برایش داشته، توصیف داد: «در ایران تجربه زیادی از فضا و اتمسفر ورزشگاه‌ها دارم. بهترین فضا را داشتند، اما فکر می‌کنم گرم‌ترین و پرشورترین‌شان تبریز بود. نمی‌خواهم در این مورد ریاکارانه به نظر بیایم».

ش با زبان فارسی گفت: «شروع کردم به فهمیدن خیلی از چیزها. در زمین فکر می‌کنم منوچه می‌شود. می‌بینم و منظور قولی‌شان را کاملاً درک می‌کنم».

انتخاب مریان ملی بر اساس شایسته سالاری نیست

۴ عرفان حمیدی - «بلا تکلیفی در خصوص ورزشگاه میزبانی استقلال به یکی از چالش‌های جدی آبی‌پوشان در آستانه آغاز نیم‌فصل دوم تبدیل شده است».

فوتبال ما به دلایل مختلف تولید خود را از دست داده است. باشگاه‌ها روی آکادمی‌های خود و بازیکنان جوان‌شان سرمایه‌گذاری نمی‌کنند و اگر هم انجام دهند از تولیدات خود استفاده می‌کنند؛ به خصوص تیم‌هایی که برای رده‌های بالای جدول و قهرمانی در جام‌های مختلف تلاش می‌کنند. این تیم‌ها سعی می‌کنند به جای جوان‌ها از نخبه‌های لیگ استفاده کنند چرا که در این صورت برای بریز و بباش‌ها و هزینه‌هایی که می‌کنند توجیه خوبی دارند. ما چیزی نکشیم که حالا روی درگرم، دو فوتبال ما فساد و روند دارد و حالا می‌بینیم که متأسفانه این فساد در تیم‌های پایه هم رسوخ کرده است و استفاده‌ها که از قضا بیشتر در مناطق محروم هستند به دلیل نداشتن تمکن مالی از رسیدن به تیم‌های پایه و آکادمی‌ها محروم مانده‌اند. امروزه اولین چیزی که قبل از ثبت‌نام در آکادمی یا مدرسه فوتبال والدین می‌پرسند این است که پدر بچه چه کاره است و از نظر مالی شرایط ضرایط درازشده را دارد یا نه. به همین دلیل استعدادداران بیرون مانده‌اند و فقط کسانی که توانایی مالی دارند می‌توانند فرزندان خود را وارد فوتبال کنند. همین‌ها هم شده که تولیدی در فوتبال پایه نداریم. اما برخلاف ما شوریهایی که جایگاهی در آسیا نداشته‌اند، در خارج رشد می‌کنند. نمونه‌اش ازبکستان که فوتبال نداشته اما حالا با برنامه درازمدتی که

اکران ناگامی‌های تیم‌های فوتبال پایه ایران به سیریلیا تکراری بدل شده است که گویا رکورد تاریک‌ترین پیاپی شش بانه آن سید باشد. ناگامی تیم نوجوانان به هدایت عباس چمتیان و عدم صعود به جام جهانی و همچنین بازماندن از صعود مستقیم به جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۶، حذف تیم جوانان در مرحله یک‌چهارم جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۴ مقابل ژاپن و افتضاح اخیر شاگردان امید رانخواه در جام ملت‌های آسیا ۲۳ زیر سران گاه‌رود که در دردهای پایه است که آینده فوتبال ایران را بیش از هر زمان دیگری در معرض خطر قرار داده است. در چنین شرایطی رسول کریم‌زاده، رئیس فدراسیون فوتبال ایران بخشی از این رکورد را مربوط به رسوخ فساد در فوتبال پایه می‌داند و معتقد است نه تنها بازمانده‌ها در ایجاد وضعیت موجود مقصر هستند بلکه به دلیل سالی‌های نارساست آکادمی‌ها بسیاری از استعدادها به دلیل نداشتن تمکن مالی از ورود به فوتبال جا می‌مانند.

فوتبال پایه اخیراً عملکرد قابل قبولی نداشته است. نمونه‌اش هم جام ملت‌های زیر ۲۳ سال آسیا. فکر می‌کنید دلیل این رکود در رده‌های پایه چیست؟

پرسپولیس در آستانه یکی از جذاب ترین نقل و انتقالات رُمستانی خود قرار دارد. سرخپوشان پایتخت که چند روزی است فعالیت جدی در بازار رُمستانی را آغاز کرده اند، با نظر متمرکز استیم اوسمار ویرا، سرمربی برزیلی تیم، به دنبال تحویل خطوط دفاعی و هجومی هستند. تقسیم نظر اوسمار به مدیران باشگاه توجیه شده و مذاکرات با چندین گزینه داخلی و خارجی در جریان است تا تیم برای نیم فصل دو آماده تر شود. در این میان، دو ستاره ملی پوش ازبکستان به طور جدی در رادار پرسپولیس قرار گرفته اند؛ ایگور سرگیف، مهاجم ۳۲ ساله و باتجربه و خواجهاکبر علیچونوف، مدافع راست باختاکو. دو بازیکن که همدستی اوستون اورونوف در تیم ملی ازبکستان هستند، در صورت نایب شدن قراردادشان می توانند مدت قشر تمدنی از بازیکنان ازبک را در پرسپولیس تشکیل دهند. ظاهراً تجربه موفق اورونوف در جمع سرخ ها،

برونو سزار: آرزو دارم روزی به سپاهان بازگردم

برق زد: «آن روز یکی از خوشحال‌ترین روزهای عمرم بود. برو کلی‌پهای درخشان، حس کردم وارد خانه دوم شدم.»

فنت: «قه‌مانی با سیاهان اولین عنوان بزرگ دوران حرفه‌ای میچ‌گاہ فراموش نخواهم کرد.»

مهرمان آسیا، در اصفهان. آنها تیمی قدرتمند و منظم بودند،

«ساختار حرفی‌ای امکانات درجه یک نظم تیمی و کیفیت حتی یک لحظه درنگ نمی‌کند و تا آخرین روز فوتبال در استعدادهای درخشان، تیم‌های پر قدرت و هواداری دینووار برزیل است.»

می‌کنید «وقت آزاد» را با دوستانم فوتبال بازی می‌کنم یا بازی بازگشت دارد؟ آن‌هم نه با پیراهن بازیکن، بلکه با شومان مربی. سپاهان فقط یک تیم نبود؛ بخشی از هویت

مربیان تیم‌های بزرگ بویژه از نوع خارجی هیچ وقت ناخت به فجر در شیراز برای اوسمار ویرا خیلی سست سرمربی پرسپولیس گرفت در چندین دوره سرعجبیه به کار برد و صراحتاً گفت هرچند بازیکنان تیم ضعیف این بازیکنان از عوامل اصلی شکست بوده است با این حساب همه هواداران پرسپولیس، اهالی هر چند رسانه‌ها نخواهندست با جزئیات سراغ منظور اوسمار نیندازند همین نفارت خواهند داشت به نظر می‌رسد یعقوب برارچه به عنوان جوان‌ترین نیم فصل اول بسیار معجزه‌گر کرد.

ل شکست یا ضعف تیم معرفی نمی کنند اما انگار
ستین باخت در مقطع دوم سرمربیگری اش جملات
عوامل شکست بوده اند اما پرواضح است که نمایش
ف قرار داده و منظورش کدام نفرت بوده اند؟
که نمایشی ضعیف ارائه کردند انتقاد کرد و احتمالا
بط روحی خوبی نداشت و حتی نسبت به بازی های

● دلار ۹۳,۴۰۰ ● یورو ۱۰۸,۸۲۰ ● پوند ۱۲۵,۴۸۰ ● درهم ۲۵,۵۵۰ ● لیر ۲,۳۰۰ ● سکه ۸۵,۴۵۰,۰۰۰ ● سکه بهار آزادی ۷۶,۶۱۰,۰۰۰ ● نیم سکه ۴۵,۲۰۰,۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶,۷۴۰,۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴,۸۰۰,۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷,۵۹۰,۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰,۱۰۰,۰۰۰ ●

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

سده‌شنبه ۳۰ دی‌ماه‌۰۴ شماره ۸۴۶

www.marzeghtesad.ir

روزنامه

www.marzeghtesad.ir

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

اعاده حیثیت از ادبیات عامه‌پسند

کودکان را از اصل کتاب‌خوانی دور می‌کند؛ راه‌حل او ساده ادبیاتی که امروز در مدارس بریتانیا تدریس می‌شود، نه‌تنها است: اول باید خواندن را دوست داشت، بعد سراغ ادبیات مشوق نیست، بلکه عملاً کودکان را از کتاب بیزار می‌کند.
فاخر رفت، لی چایلد، خالق مجموعه رمان‌های **Jack Reacher** (جک ریچر) که بیش از ۱۰۰ میلیون نسخه پرکشش، جای خود را در برنامه درسی و کتابخانه‌های

در جهان فروش داشته، می‌گوید بخش قابل‌توجهی از

مدارس باز کنند.

برای خصوصی‌سازی یکی از این نمونه‌هاست که بخش خصوصی خطرات بدی از رفتار و عملکرد دولت دارد. همچنین، عدم پایبندی دولت به قراردادهای خود با بخش خصوصی هم باعث شده اعتماد سرمایه‌گذاران کاهش یابد. به عنوان نمونه، در قراردادهای کشت‌وصنعت مغان و قرارداد ماشین‌سازی اراک به‌گونه‌ای با خریداران و سرمایه‌گذاران برخورد شد که آنها امکان ادامه فعالیت نداشتند و در نهایت این قراردادها فسخ شد. عاملی که به اعتبار دولت آسیب می‌زند، عدم پایبندی به قرارداده‌ا با بخش خصوصی است. باوجود اینکه تخلف از سوی دولت بوده، اما قرارداده‌ا توسط دولت فسخ و حتی از بخش خصوصی جریمه هم دریافت شده که این باعث شده علیه بخش خصوصی فضاسازی شود. تا زمانی که به قرارداده‌ا و تعهدات گذشته عمل نشود و تضمینی هم برای عمل به آنها وجود نداشته باشد، بخش خصوصی هم برای سرمایه‌گذاری ریسک نمی‌کند. بنابراین در شرایط فعلی، دولت باید هم موارد قبلی را جبران کند و هم نسبت به قرارداده‌ا و تعهدات جدید تضمین دهد. همچنین، باید اعتمادسازی از سوی دولت صورت بگیرد. در غیر این صورت، بخش خصوصی یا به پروژه‌های توسعه‌ای ورود نمی‌کند یا با اکراه این کار را انجام می‌دهد. او درباره علت کاهش سرمایه‌گذاری‌های خارجی نسبت به دهه‌های گذشته عنوان کرد: سرمایه‌گذار خارجی به شاخص بهبود محیط کسب‌وکار توجه دارد. در سال‌های گذشته که شاخص بهبود محیط کسب‌وکار کشورها با یکدیگر مقایسه می‌شد، ایران وضعیت مطلوبی نداشت. از طرفی، موضوعاتی نظیر تحریم‌ها علیه ایران و بالا بودن ریسک سرمایه‌گذاری هم مطرح هستند که همین موارد باعث کاهش سرمایه‌گذاری در ایران شده است.

این فعال بخش خصوصی با اشاره به عوامل سیاسی و اجتماعی لازم برای بهبود سرمایه‌گذاری‌ها تصریح کرد: اگر به عوامل سیاسی و اقتصادی توجه کنیم، مشخص می‌شود که تحولات اقتصادی کشور ناشی از وضعیت اقتصاد سیاسی است که تحریم هم از مهم‌ترین محورهای آن محسوب می‌شود. یک‌سری سیاست‌ها باعث شده کشور تحت تاثیر تحریم‌های چندلایه قرار بگیرد. علاوه بر این، در بعضی بخش‌های کشور مقاومت‌های اجتماعی در مقابل حضور سرمایه‌گذاران خارجی در داخل کشور وجود داشته است. همچنین حضور سرمایه‌گذار خارجی علاوه بر شرایط اقتصادی، به وجود هتل مناسب، فرودگاه و ترانزیت مطلوب وابسته است و باید حضور سرمایه‌گذار خارجی در محیط‌های شهری ایران قابل پذیرش باشد.

خالقی درباره علت مطلوب بودن وضعیت سرمایه‌گذاری در دهه ۷۰ عنوان کرد: دهه ۷۰، دهه سازندگی بود و یک فضای رقابتی میان استان‌های مختلف وجود داشت. در آن دوران، استان‌های مختلف سر تأمین منابع مالی بیشتر، دریافت تسهیلات تصره‌ای و حتی صدور مجوزهای بیشتر و… با یکدیگر رقابت می‌کردند. از طرفی، فضای گفت‌وگوی تمدن‌ها در اواخر دهه ۷۰ مطرح شد و روابط ایران با سایر کشورها در وضعیت بهتری قرار گرفت. به همین دلیل، سرمایه‌گذاران هم راحت‌تر جذب می‌شدند.

ثبات اقتصادی کلید جذب سرمایه‌گذاران

موسی احمدزاده، نایب‌رئیس کمیسیون اقتصاد کلان اتاق بازرگانی ایران و رئیس کارگروه مالی و سرمایه‌گذاری برای تولید، درباره عوامل موثر بر کاهش سرمایه‌گذاری به «دنیای اقتصاد» توضیح داد: ایران ظرفیت‌های قابل توجهی برای جذب سرمایه‌گذار دارد و می‌تواند با نیروی انسانی ماهر و منابع مالی مناسب، به سمت نوآوری و شکوفایی حرکت کند. عدم قطعیت در اقتصاد ایران باعث شده هزینه‌های زیادی به بخش خصوصی و حتی دولت تحمیل شود. بنابراین، برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی و حتی سرمایه‌گذاران بخش خصوصی باید ثبات بر اقتصاد کشور حاکم شود و این شکاف میان دولت و سرمایه‌گذاران رفع شود تا اعتماد سرمایه‌گذاران هم جلب شود؛ زیرا سرمایه هوشمند است و به سوی نقطه‌ای امن حرکت می‌کند. بنابراین، سرمایه‌گذار باید نسبت به بازگشت سرمایه خود اطمینان حاصل کند. دولت باید عزم و اراده لازم را برای جلب اطمینان سرمایه‌گذاران و دادن فضا به فعالان حوزه دانش‌بنیان داشته باشد؛ زیرا سرمایه‌گذاری صرفاً به‌معنای تأمین منابع مالی نیست و تأمین منابع انسانی هم اهمیت دارد.

از طرفی، دخالت دولت هم باید کاهش پیدا کند تا بازار و میزان عرضه و تقاضا نرخ را تعیین کنند و رانت‌های مولد و نامولد در نرخ‌گذاری تاثیر نگذارند. اگر سیاست‌گذاران به شکل صحیح ظرفیت‌های اقتصادی کشور را سازمان‌دهی کنند، هم سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی و هم نیروی انسانی ماهر جذب می‌شوند. بنابراین، باید شکاف میان دولت و بخش خصوصی رفع شود.

احمدزاده افزود: در بخش اقتصادی اطمینان سرمایه‌گذار خارجی با دیدن ثبات اقتصادی در ایران جلب می‌شود. از طرفی، ایران باید به سمت اقتصاد آزاد حرکت کند و از قیمت‌گذاری دستوری فاصله بگیرد. در بعد اجتماعی هم باید تغییرات ساختاری صورت بگیرد، نظم اجتماعی سازمان‌دهی شود، خطای سیاستی به حداقل برسد تا سرمایه‌گذاران خارجی جذب شوند و همچنین دولت باید در زمینه نظم‌های اجتماعی از مشاوران مناسب کمک بگیرد. اگر تغییرات در زمینه نظم‌های اجتماعی انجام شود، می‌توان به سوی پیشرفت، تحول و توسعه حرکت کرد که این امر نیازمند وجود یک بینش استراتژیک است. بنابراین، اگر قرار است رفاهی در جامعه ایجاد شود، باید یک تغییر استراتژیک در جامعه ایجاد شود. در این راستا باید یک اضافه رفاه برای مصرف‌کننده فراهم شود. تجارت بین‌الملل می‌تواند در ایجاد این اضافه رفاه نقش داشته باشد و درهای کشور برای گسترش تجارت بین‌الملل بار شود. اگر قرار است جذب سرمایه‌گذار خارجی محقق شود، باید به نظم جهانی بپیوندیم و نظم‌های اجتماعی فعلی را تغییر دهیم.

در نهایت می‌توان گفت در سال‌های اخیر، سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در پروژه‌های توسعه‌ای دولت کاهش پیدا کرده است. از تحریم‌ها، امکانات رفاهی محدود گرفته تا عدم تعهد دولت در قرارداده‌ا و دولتی بودن اقتصاد، تمام این موارد به عواملی بارآورنده برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی تبدیل شده است. بنابراین برای جذب سرمایه‌گذار داخلی ابتدا باید دولت دست از اقتصاد دستوری بردارد و در راستای عمل به تعهدات قبلی خود اقدام کند تا اعتماد سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری مجدد در پروژه‌های دولتی جلب شود. علاوه بر این، برای جذب سرمایه‌گذار خارجی هم ابتدا باید چالش‌های روابط بین‌الملل رفع شود و سپس باید در راستای بهبود شاخص‌های محیط کسب‌وکار اقدام شود. تا سرمایه‌گذاران خارجی ایران را کشوری مناسب و امن برای سرمایه‌گذاری ببینند.

دخالت دولت

هم باید کاهش

پیدا کند تا بازار

و میزان عرضه

و تقاضا نرخ را

تعیین کنند و

رانت‌های مولد

و نامولد در

نرخ‌گذاری تاثیر

نگذارند.

عوامل فرار سرمایه

❗ مر تفضی اکبری – سرمایه‌گذاری یک امر حیاتی در توسعه کشورها محسوب می‌شود. اگر به تاریخ نگاه کنیم، مشخص می‌شود که طی یک قرن اخیر، بارها سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی روی پروژه‌های توسعه‌ای ایران سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

پروژه احداث راه‌آهن سراسری ایران تا احداث کارخانه‌های کوچک و بزرگ با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی برای توسعه کشور، همگی یک هدف مشترک را دنبال می‌کردند و آن توسعه ایران بود؛ اما در سال‌های اخیر، سرمایه‌گذاری در پروژه‌های دولتی توسط سرمایه‌گذاران خارجی و بخش خصوصی یک روند نزولی پیدا کرده است. حتی در دهه ۷۰ شمسی هم با وجود مشکلات حوزه انرژی و مشکلات ارزی، سرمایه‌گذاری در وضعیت مطلوب‌تری نسبت به امروز قرار داشت.

عوامل فرار سرمایه

کارشناسان معتقدند که سرمایه کاملاً هوشمند است و خود به نقطه‌ای امن می‌رود. از آنجاکه در سال‌های اخیر کشور با بحران‌هایی نظیر تحریم، نوسان نرخ ارز و پایین بودن شاخص بهبود محیط کسب‌وکار، روبه‌رو بوده، این چالش‌ها به عاملی برای کاهش سرمایه‌گذاری در ایران تبدیل شده‌اند. در چنین شرایطی، این پرسش ایجاد می‌شود که چه ویژگی‌های اجتماعی و سیاسی برای بهبود وضعیت سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی بر پروژه‌های توسعه‌ای کشور مورد نیاز است؟

دشواری برای ورود سرمایه

محمدرضا نجفی‌منش، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران، درباره دلایل کاهش سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی بر پروژه‌های دولتی به «دنیای‌اقتصاد» گفت: یکی از دلایل ایجاد این روند کاهش، اعمال فشار بر سرمایه‌گذاران از سوی دولت است. از طرفی، خود دولت هم در ایجاد یک اقتصاد دولتی در کشور نقش دارد. بنابراین برای بهبود وضعیت سرمایه‌گذاری در کشور، دولت باید از اقتصاد دولتی دست بردارد و به سمت خصوصی‌سازی حرکت کند. همچنین، بحث مصادره اموال هم همچنان وجود دارد که باعث شده فضا برای سرمایه‌گذاری فعالان بخش خصوصی مبهم به‌نظر برسد. علاوه بر این، طی چندین سال گذشته، وزارتخانه‌های مربوطه و بانک مرکزی با سرمایه‌گذاری موافق نبودند و حتی برای واردات ماشین‌آلات هم ارزی تخصیص داده نمی‌شد. بنابراین، پیش از هر عاملی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی باید فضا از سوی دولت فراهم شود.

نجفی‌منش با اشاره به عوامل سیاسی و اجتماعی موثر برجذب سرمایه‌گذاران اظهار کرد: در بخش اجتماعی، باید سرمایه‌گذاری به‌عنوان یک امر مشروع تلقی شود. چراکه هنوز در بعضی موارد سرمایه‌گذاری نه‌تنها مشروع نیست، بلکه برای آن امنیت و احترام هم قائل نیستند. در بعد سیاسی هم یک‌سری الزامات مورد توجه سرمایه‌گذار خارجی بود که دولت آن الزامات را ایجاد نکرد. همین موضوع هم باعث شد که سرمایه‌گذار خارجی از ورود به بازار ایران خودداری کند. این فعال بخش خصوصی با اشاره به وضعیت سرمایه‌گذاری در دهه ۷۰ گفت: در آن زمان، کشور در وضعیت بهتری قرار داشت. به عنوان نمونه، نرخ ارز به‌اندازه امروز نوسان نداشت. از طرفی، ابتدا باید سرمایه‌گذاری داخلی ارتقا پیدا کند و سپس برای جذب سرمایه‌گذار خارجی اقدام شود.

کلیدواژه‌ها:
مصادره: عامل بازدارنده سرمایه‌گذاری

اینفو گرافیک

کارتون

آدم از کتاب‌های درسی خجالت می‌کشد!

مراسم جشن تولد فتح‌الله مجتبیایی ادیب، مترجم و عرفان‌پژوه پیشکسوت در فرهنگستان زبان و ادب فارسی برگزار شد. فتح‌الله مجتبیایی در زادروز ۹۸سالگی خود از وضعیت شناخت ناکافی نسل جوان از هویت ایران حرف زد. او گفت کامپیوتر و اینترنت و اینها که آمدند، همه مردم را با خود بیگانه کردند. تمام جوانان یک گوشی موبایل دستشان است و همه دنیا در این رفته و باعث بی‌اعتنایی و بی‌خبری از فرهنگ خودشان شده است.

مجتبیایی افزود: اوضاع و احوال مملکت و دنیا طوری شده که هر کسی نگران این است که دنیا چه خواهد شد. اگر بخواند جنگ اتمی کنند، زمین از بین خواهد رفت. پیشرفت علم نگرانی عجیب و غریبی در دنیا ایجاد کرده است و طوری ذهن‌ها را درگیر کرده که کسی به فکر تاریخ خود نیست. این موجی است که می‌گذرد. خود من مدتی همیشه در جیمم بودم و حالا می‌بینسم چیزی ندارد و باز هم می‌روم سراغ کتاب‌های قدیم خودم. موجی است که می‌گذرد.

به گزارش «ایستنا»، این عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی خاطرنشان کرد: باید جوان‌های ما بدانند به کجا تعلق دارند. تعلق داشتن خیلی چیز مهمی است که آدم بداند به کجا تعلق دارد. شما حلق نکرده‌اید؛ من بی‌تعلقی را حس کرده‌ام، ده، پانزده سال این‌ور دنیا بودم و ده، پانزده سال آن‌ور دنیا بودم و در این فاصله بی‌تعلقی را حس کردم. من هرجای دنیا می‌خواستم بمانم بهتر از اینجا زندگی می‌کردم؛ دیدم ممکن است پول بیشتر بگیرم و خانه بزرگ‌تر داشته باشم؛ اما تعلق ندارم. تعلق داشتن چیز مهمی است و آدم باید بداند به کجا تعلق دارد.

مجتبیایی افزود: در روزگاری که ما درس می‌خواندیم، تحصیلات را با «گلستان» و «بوستان» شروع می‌کردیم. در آن روزگاری که ما درس می‌خواندیم کسی در دبیرستان و دانشگاه نبود که «گلستان» و «بوستان» را نخوانده باشد و نتانسد، «شاهنامه» را نشناسد و نخواند باشد. «مثنوی» را نخوانده و نشناخته باشد. زندگی ما با آن فرهنگ شروع می‌شد و حالا زندگی‌ها با آن فرهنگ شروع نمی‌شود و اشکال این است. این دست‌نماه جای آن را گرفته است اما بعد از مدتی آدم را می‌زند و اگر دیگر ما رازده است. دو تا از اینها دارم؛ یکی در این جیبم و دیگری در آن جیبم، اما استفاده نمی‌کنم؛ چون هم‌ااش تکرار می‌کند و چیزهایی که می‌خواهم ندارد، پس سراغ کتاب‌های خدوم می‌روم. تازه‌گیاها دوباره شروع کرده‌ام و «گلستان» می‌خوانم. در صدسالگی «گلستان» می‌خوانسم و حالا که می‌خوانم چیزهای تازه‌ای پیدا می‌کنم.

این استاد ادیان و عرفان گفت: باید تشویق کنید تا از میراث فرهنگی ما قدردانی شود. کتاب‌های درسی را برمی‌دارند، مزرخفانی می‌گذارند که آدم خجالت می‌کشد و آدم شرمند می‌شود کتاب درسی که دست جوان‌های مملکت می‌دهند، این است. کتاب‌های درسی‌ای را که قدیم ما می‌خواندیم به جوان‌ها بدهند. اینها ذهن بچه‌ها را خراب و آنها را از خود بیگانه می‌کند.

مجتبیایی با تأکید بر اینکه از خود بیگانه شدن و احساس بی‌تعلقی کردن خیلی چیز خطرناکی برای جامعه است، توضیح داد: جوانان بعد از مدتی به آدم خجالت می‌کشند و آدم به‌هاروارد رفته‌ام. هم فوق لیسانسم را از ه‌اروارد گرفتم و هم دکترایم را. دکترا هم در ایران و دانشگاه تهران دارم. می‌خواستند مرا نگه دارند، دیدم من احساس تعلق نمی‌کنم و می‌خواهم به جایی بروم که تعلق داشته باشم و جایی باشم که آن را بشناسم و آنجا بزرگ شده باشم. سخته؛ هایش را تحمل کرده‌ام. دختر و پسر مرا آنجا زندگی می‌کنند و هرگاه می‌آیند، می‌خواهند مرا آنجا ببرند. می‌گویم می‌خواهید مرا ببرید غربت! من درد غربت را کشیده‌ام؛ اما جوانانی که می‌روند آن‌ور درد غربت را نمی‌کشند، اشکال این است.

او گفت: جوانان فرهنگ خود را نمی‌شناسند و از خود بیگانه شده‌اند، علت این است که کتاب‌های درسی ما خراب است. با کتاب‌هایی شروع کنند که فرهنگ مملکت و هویت ایرانی را تبلیغ کند. کتاب درسی ما هویت ایرانی را تبلیغ نمی‌کند. هویت‌های دیگر را تبلیغ می‌کند که به درد ما نمی‌خورد و پس فردا پادی که بیاید اینها را از هم فصل می‌کند.

اصغر دادبه، نویسنده، حافظ‌شناس و استاد فلسفه اسلامی و ادبیات عرفانی که در کنار مجتبیایی حضور داشت، با بیان اینکه باید بدانیم تعلق داشتن چگونه شکل می‌گیرد، گفت: وقتی جوان‌های ما از نخستین کلاس‌ها چیزهایی که باید داشته باشند ندارند که بخوانند طبیعی است کسی که چیزی نمی‌داند تکلیفش روشن است. هیچ راهی وجود ندارد. همان‌طور که ایشان خواندند، ما خواندیم و نسل ما خواند...

اصغر دادبه خطاب به فتح‌الله مجتبیایی یادآور شد: استاد آخرین کاری که کردند این بود که ادبیات فارسی را از کنکور حذف کردند و در نتیجه این درس در دبیرستان مضحکه شد و نمی‌خوانند. وضعیت این است. آیا انتظار دارید با فرهنگ خود ارتباط برقرار کنند؛